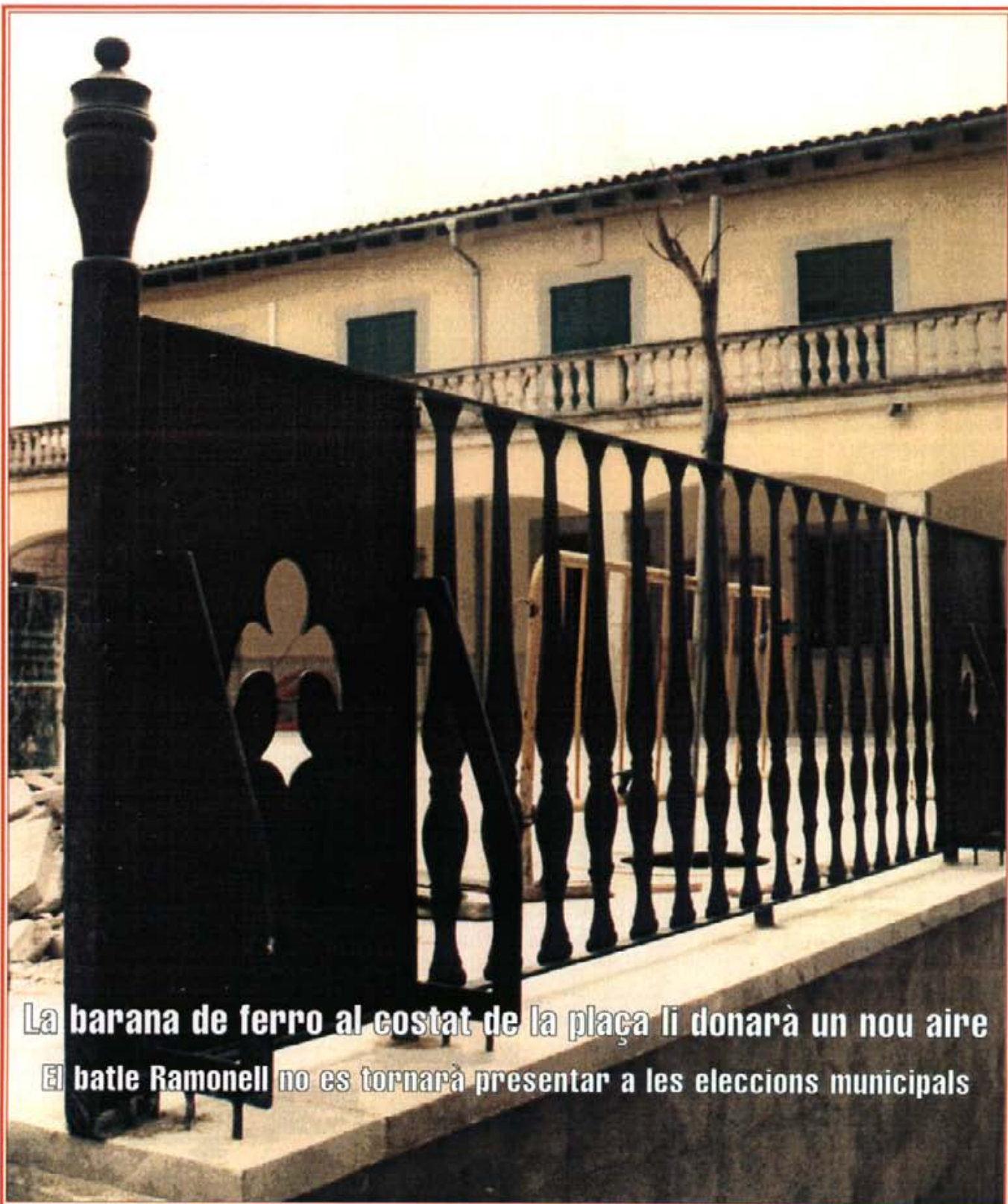

BONA PAU

PREMSA
CORTINA

Nº. 554- Any XLVII - MONTUÏRI - ABRIL - 1999

La barana de ferro al costat de la plaça li donarà un nou aire
El batle Ramonell no es tornarà presentar a les eleccions municipals

Els participants en el torneig de truc de Can Pieres. En primer terme, les parelles guanyadores amb els trofeus

Batle des Puig

L'Ajuntament va aprovar en el darrer ple nomenar batle del dia des Puig a Josep Sampol Cerdà per la seva tasca com a jugador, entrenador i organista de l'església. D'aquesta manera es vol reconèixer la seva dedicació duita a terme per allò espai de més de cinquanta anys per al nostre poble.

Ha mort el matrimoni més vell

Amb un espai de manco de 24 hores va morir home i dona, Jacint Noguera Martorell i Joana Gomila Garcias, els dos components del matrimoni de més edat de Montuïri. Ell tenia 94 anys i a ella li mancaven dies per complir els 92.

BONA PAU Montuïri

Director: Onofre Arbona Miralles

Redactor en cap: Gabriel Gomila Jaume

Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Mateu Rigo Bonet, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Gaspar Socias Mora, Antoni Mateu Socias, Onofre Torres Ramis, Melcior Nicolau Jaume, Antoni Mesquida Llinàs, Joan A. Payeras Ramonell, Joan Barceló Cerdà, Catalina Barceló Mayol, Josep Oliver Verd, Rafel Pons Mairata i Felip Munar i Munar.

Administració: Martí Ferrer Sampol
C/ Es Pujol, 5 - 07230 Montuïri - Tlf. 64 66 93

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Nota: Les opinions aparegudes en els articles firmats, sols són atribuïbles als seus autors.

ES GRAONS

Recolzament

Tot i que no fos en mallorquí ni una espanyola la protagonista, la sala de plens de l'Ajuntament es va omplir per assistir de la presentació del llibre de poemes en castellà, de l'escriptora sud-americana Martha Elena Valiente. Així el públic va donar una mostra de l'apreci que sent cap a la cultura, sia d'on sia.

Imperfecions

Amb el doblers invertits en el "Pla Mirall" la imatge de Montuïri hagués pogut romandre molt millor d'així com fa pensar que quedarà una vegada acabat. Pel poble s'han sentit moltes queixes, sobretot pel material emprat, tant en el pis dels carrers i plaça com a les voravies. Tant de bo que abans d'acabar s'hagin esmenat totes les imperfecions!

BREUS

Els dos aspirants a Batle

Una vegada haver renunciat Joan A. Ramonell a presentar-se novament com a candidat a Batle a les properes eleccions, sembla que a Montuïri dos són els pretendents més possibles per substituir-lo a la batlia: Gabriel Matas, del PP i actual segon tinent de batle, i Mateu Ginard, pel PSM-PSOE, tota vegada que aquests dos partits presentaran candidatura conjuntament.

Invitació a la Banda

L'Institut Cubà de la Música ha convidat la Banda de Música de Montuïri a participar en el I Festival Internacional que se celebrarà a l'Havana a mitjan més de juny. Hores d'ara encara no se sap si hi participarà, si bé el muntant de les despeses i les dates pels joves estudiants, semblen dues dificultats difícils de superar.

El Concurs de Conte Curt

De bell nou es torna convocar enguany el Concurs de Conte Curt —el VIII per a tothom i el IV per als joves montuïrers—. El primer premi està dotat en 120.000 pessetes, patrocinat per la Corredoria d'Assegurances Gomila, i el primer per als joves és de 30.000 pessetes. Les bases apareixen a la 5ª pàgina d'aquest número. I pel que fa a la beca d'investigació, enguany es lliurarà el premi a l'anunciada l'any passat i a partir d'ara es concedirà als treballs ja conclosos.

Recuperació de molins

Sembla que haurà tengut bona acceptació la convocatòria per a la recuperació dels molins fariners abandonats o en estat de decaïment. Ja fa més d'un mes que s'inicien les obres de recuperació del molí de Can Ferrando en el Molinar. I per altra part a l'Ajuntament ja s'han rebut dues sol·licituds més.

El P. Martorell: Medalla d'Or

Considerem que ja és ben sabut pels nostres lectors, degut a haver-ho publicat el mes passat i a la difusió que va tenir en els mitjans de comunicació, que dia 5 de març passat el Pare Antoni Martorell Miralles rebé a Ciutat la Medalla d'Or de la nostra Comunitat Autònoma. Com tampoc desconeixen els montuïrers la gran tasca duita a terme per ell com a docte músic arreu d'una bona part del món, amb una notable influència que es va estendre particularment des de Roma amb motiu del Concili Vaticà II. Posteriorment i en reconeixement del poble d'on és nadiu, Montuïri el 5 de desembre de 1985 el proclamava oficialment fill il·lustre de la vila.

El Pare Martorell ha estat i és un gran lluitador per tal de renovar la litúrgia mitjançant el cant popular, sobretot en llengua vernàcula. Des de Roma, deia ell, "varem haver d'organitzar unes setmanes de pastoral perquè era necessari mentalitzar el clero i el públic. No pots passar d'una situació tridentina a una nova; resultava xocant i conflictiva. Jo hi aportava el material didàctic -afegia i assegurava:- S'ha de caminar amb el temps, obrir-se a les necessitats, però tenint el peus fermes, i per això t'has d'aferrar bé a la tradició i, amb ella, introduir les innovacions".

Com també és recordarà que va néixer el 1913 i que quan sols tenia 4 anys, a ca ses monges, ja tocava el tambor i que als cinc començava a estudiar solfeig i tot seguit amb els frares i en el Conservatori va anar llaurant la seva formació musical. Durant molts d'anys va estar a Roma i sols de tant en tant venia a Montuïri, però a l'entretant s'anava llaurant una carrera musical d'alt nivell, especialment amb allò que es refereix a creació litúrgica. Músic, pedagog i compositor, no ha renunciat mai en el seu desig de treballar amb una ferma il·lusió.

A més de fill il·lustre de Montuïri, posseeix, entre d'altres mencions, la d'Acadèmic de l'Acadèmia de Belles Arts de Sant Sebastià, Medalla d'Or al Mèrit del CIM, premi Josep M. Llompart de l'OCB i ara aquesta última distinció de la CAIB.

Per esser la seva darrera intervenció

pública, volem ara i aquí inserir les paraules que va pronunciar a l'acte de lliurament d'aquesta medalla: "Si com deia el gran Sèneca, la gratitud és la cosa més bella de la vida, m'és un deure i un plaer declarar la meua profunda gratitud al Molt Honorable President, Senyor Matas, i al seu Consell de Govern per haver-me honorat amb aquest guardó; gest simbòlic-convencional que vol remarcar l'excel·lència d'un esforç i sacrifici esmerçats en l'exercici d'una professió artística i didàctica, reconeixent el modest contribut a la tasca de promoció i dignificació del cant dins l'àmbit del culte cristià, des d'un seriós compromís d'acostar l'art i la llengua pròpia al camp de la Litúrgia, per tal d'estimular eficaçment l'assemblea vers la participació activa i contribuir, alhora, a crear una consciència de poble. De gairell, aquest lloer, exalta també la noble currolla d'haver-me engrescat en la recerca i escorcollament del tresor del nostre folklore musical, per tal de divulgar-lo, preservar-lo i promocionar-lo, i així revitalitzar les arrels de la nostra identitat: Rosers i amors, mentre tinguin arrels, donaran flors".

Breu i sucós parlament que resumeix la gran comesa musical d'un montuïrer de prestigi internacional.

O. Arbona

Dos dits de seny

Tolerància

No ens perdonaríem uns als altres si no sabéssim tolerar les persones que ens feren o ens molesten. I són moltes les vegades que un necessita esser perdonat per la resta. Fins i tot s'ha arribat a dir que són més sofribles els vicis que les persones dolentes o que la rigorositat despreciable dels qui presumeixen de fer-ho tot bé. Com també s'afirma que amb prou feines trobaríem una persona severa que no ho sia pel seu excessiu amor propi o per enveja o per estret de cor.

No es necessita esser molt espavilats per demostrar que les persones amb qui convivim han de tolerar-se mútuament. És més, s'ha de mirar tothom com si fos de casa. Hi ha un gran principi que és de dret natural que diu: "No facis a l'altre allò que no vulguis que facin amb tu".

Al contrari, avui i sempre esser intolerants és irracional. Fins i tot els animals generalment no fan mal ni ocasionen perjudicis si no és en bé propi. En canvi trobam persones que han fet malbé a altres o s'han enemistat sols per unes paraules inconvenients.

S'ha de pensar, per altra part, que sempre hem de ser tolerants amb aquells que pensen d'una altra manera, que són d'una religió diferent, que en política sostenen altres conviccions.... Tots són ciutadans que gaudeixen dels mateixos drets que nosaltres i a l'hora d'aplicar la llei s'ha d'exigir igual per a tots els qui vivim a una mateixa societat o país o poble, sia quina sigui la seva ideologia. No s'han de fer distincions. Tothom ha de gaudir de llibertat de consciència. I en aquest cas, més que mai, uns i altres han de ser tolerants entre ells, malgrat hi hagi discrepàncies en les pròpies creences.

Salomó

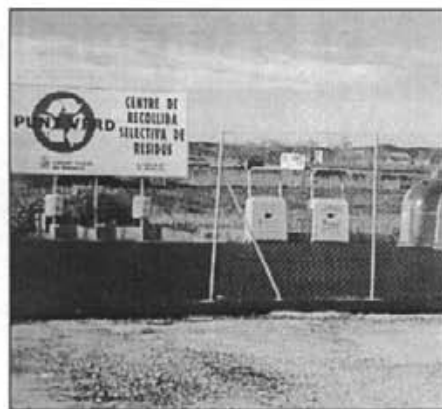
Ecologia, reciclatge, festa de la natura i punts verds

Aquestes darreres setmanes he tingut la possibilitat de viatjar per diversos països europeus -Alemanya, Suïssa i Àustria-. Em va sobtar -sobretot als dos aeroports alemanys on vàrem fer aterratge- el sentit i el sentiment ecologista que es respira pertot arreu. Hi ha una consciència molt forta que cal fer un esforç per reciclar i recuperar totes les deixalles que la nostra societat crea dia rere dia. Als aeroports en comptes d'haver-hi papereres escampades a cada cantonada, el que hi ha són tres receptacles per tal que s'hi col·loquin les deixalles -papers, llau-nes i altres- perquè quan es recullen ja es faci a punt per a reciclar. Vaig poder comprovar com la gran majoria de persones que han de dipositar les deixalles ho realitzen de manera ben exemplar i, a més, mostren una envejable cultura didàctica envers aquells altres ciutadans que encara no s'han adonat de la importància d'aquest canvi de costums. És clar que cal inculcar una nova manera més raonable i digna del consum, però també és ben veritat que cal racionalitzar tota la conseqüència d'aquesta consum desmesurat. I no hi ha volta de full: o aprenem a coexistir tot respectant el que ens envolta o haurem de romandre damunt els fums que no sabrem on col·locar.

Els nostres nins i nines aprenen a l'es-

cola la importància del medi ambient, la necessitat de reciclar tot el que deixam, l'obligació de no destruir ni un pam més de la natura que és la font bàsica de la nostra vida. El futur immediat passa per la conscienciació d'aquesta nova manera d'entendre les relacions entre les persones i entre tots i cada un dels elements que comporten el nostre medi físic. És clar que la inèrcia de menysteniment envers la natura, les deixalles, el consum desmesurat, en definitiva, la malentesa concepció de la societat del benestar, fan que moltes accions deplorables ens semblin normals perquè "sempre les hem fetes així". Però és necessari un canvi d'actitud ferm i complet.

L'Ajuntament de Lloret, d'ençà de fa onze anys organitza una Diada de la Natura, on els nins i nines i les persones que vulguin, sembren un arbre a Sa Comuna i gaudim d'una diada de convivència plena dins aquest espai natural. També és veritat que celebrem aquesta Diada perquè veiem que manca molta conscienciació -com se celebra el dia de la dona treballadora, o el dia de la pau o dels drets humans-, però és molt el desconeixement que encara hi ha i el temps que ens queda va escurçant-se de manera alarmant. Francesca Niell, en el pregó d'aquest any va recordar Sèneca dient: "No és que ens manqui temps, és que en

perdem molt del que tenim". Doncs deixem de perdre'n.

Dins aquest mateix ordre de coses no puc deixar d'esmentar els punts verds -són un eufemisme tràgicament clínic, aquestes dues paraules- que embruten els nostres pobles del Pla. Crec que no n'hi ha cap que no sigui un munt d'escombraries, fums i deixalles tirats a terra i escampats. I és aquí on demostram la nostra nul·la cultura del reciclatge. El Consell Insular de Mallorca, a través de la Mancomunitat del Pla, ha dotat els nostres pobles d'una infraestructura mínima d'elements de recollida i reciclatge d'allò que tiram. Com és possible que no sapiguem aprofitar aquests mínims recursos per aconseguir un deure de respecte, de dignitat i d'autoconservació? És la pregunta que ens feiem setmana rere setmana al nostre Ajuntament. I el problema és només un: la manca d'educació ecològica de la majoria de la població; no hi ha consciència de la problemàtica, no hi ha consciència que ens estam estrenyent la corda cada dia que passa. És veritat que s'han fet campanyes, que s'han editat fulletons; però no ha estat suficient. Cal que siguin, també, els Ajuntaments que comencin a plantejar-se seriosament el problema. I el problema no és, només, de contractar més serveis per a retirar més deixalles o per fer cada setmana els "punts verds" nets, ja que això només faria augmentar la brutícia diària d'aquests llocs: cal una campanya real i efectiva, casa per casa, explicant de tu a tu, oferint recipients de reciclatge casolans, ensenyant què és el que es fa amb tot el que es recicla, mostrant com la nostra terra esdevé un ferrer, etc. Cal arribar a la gent d'una manera personalitzada i que sàpiga difondre aquesta nova manera d'entendre la convivència.

Felip Munar i Munar

Restaurant

PUIG DE SANT MIQUEL

**Cuina mallorquina
Forn de llenya**

Ctra. de Manacor, km. 31 • Tlf. 64 63 14 • Montuïri

Cançons den Biel: Entre gloses i poemes

A una camperola

Sovint en el nostre diari caminar passam vora indrets a on només obrint una petita retxillera a l'esperit, sentiríem el sublim crit que exhala per cada racó d'aquell bronze, marbre o pedra que tenim davant. Així, si per la carretera que envolta Pollença, sota els costers ple d'alzines del veïnat puig, destriam aquella flama de ciment armat i forjadura de ferro, anc que ens tapem les orelles, no podem menys de què ens ressoni al cap els majestuosos sons de: "Amunt ànima forta, traspasa la boirada..."

De la mateixa manera quan a l'horitzó blau de la nostra badia veim retallada l'augusta sil-lueta de Nuredduna, un xinglot d'angoixa ens ha d'omplir el cor recordant tal volta la millor imatge poètica de tota la literatura catalana: "Per un batec de l'ànima en què ton cor expira, daríem les centúries de calma que tenim." Al cor de Ciutat, allà on acaba es Born i comença s'Hort del Rei, un jardí que venturosament ha sobreviscut a tantes i tantes reformes, és el lloc on l'esperit de n'Alcover, embolicat al verset de "Fauna mutilat, brollador eixut..." agafa forma a una ombrívola raconada entre heures i degotissos.

Lluny, allà on la terra més s'agosta, més ample és l'horitzó i més aspre és la garriga, a una plaça de Lluçmajor, un petit jardinet guarda entre quatre llores l'Espigolera, mentre un cinquè lloer venturer ha botat el bassot i creix pel seu compte vora la peanya de la rústica imatge d'una nina descalça. Si vos asseis davant la petita estàtua, sentireu tot el ressò d'un enfilall de poemes que ens parlen de coses que tenim vora nosaltres, un enfilall de poemes que només poden néixer quan la mà que els escriu, la mou un cor obert a l'entrellum de nostra pagesia.

Glosar el rupit, la farigola, l'ull de bou, l'eixam, el pi ver, la bombarda del cap de cantó, és fer poesia del queviure diari. Això ho féu Maria Antònia Salvà.

Jo, la vaig descobrir casualment i recomanaria que quan vulgueu un glopet de mel, quan necessiteu tornar a la vostra infantesa, quan enyoreu el vol lleuger de l'Esperit de Minyonia, faceu una passejada de la seva mà per aquelles aspres

La poetessa Maria Antònia Salvà

marines de Lluçmajor. Tal volta la passejada ens serveixi per estimar més el nostre.

Un dia, em vaig permetre la llibertat de robar-li un bon grapat d'imatges poètiques i amb aquelles senzilles paraules que tan bé ella sabia agombolar, jo humilment i com homenatge a la senyora de sa Llapassa, vaig enfilat aquesta cançó.

A Maria Antònia Salvà

Sota el cel d'horabaixa que m'ampara
t'he coneguda dolça flor de la marina
perfum suau de la terra mallorquina
estel d'un nou matí que comença ara.

Corrent amunt pel tirany que deixares
amb floretines i rou cada matí
voldria que el tirany tornàs camí
i anar posant els peus dins tes petjades.

Cercaré com tu cercares cada dia
al pla i a la muntanya la cançó
gratant amb les mans fins l'albelló
a on heure l'aigua fresca: poesia.

Oh! si sabés cantar a l'aucellic,
al lladroner mig mort vora el casal,
a l'eixam penjat baix el parral
i dins el vers encaptivar el rupit.

Que el retorn del teu cant sigui per mi
un manyoc de llepolies i joguines,
com l'aroma que deixares dins marines
xuclades per l'arrel del romaní.

Biel Camps i Ferrer

VIII Concurs Conte Curt Sant Bartomeu i IV Concurs Juvenil 1999

L'Ajuntament de Montuïri, la Correduria d'Assegurances Gomila i la revista Bona Pau convoquen un concurs públic per a la concessió dels Premis Literaris.

1- Premis per al VIII Concurs: a) Un primer premi de 120.000 pessetes patrocinat per la Correduria d'Assegurances Gomila, b) un segon premi de 75.000 pessetes donat per l'Ajuntament de Montuïri, c) un tercer premi de 50.000 pessetes també donat per l'Ajuntament de Montuïri.

2- Premis per al IV Concurs Juvenil: 1er 30.000 pessetes 2^{on} 20.000 pessetes i 3^{on} 10.000 pessetes.

3- Cada autor sols podrà concórrer amb una sola obra que serà inèdita, d'un conte curt en llengua catalana. Es presentarà original i quatre còpies escrites a màquina o ordinador a una sola cara, figurant en el principi o a la coberta el títol de l'obra, la qual tindrà una extensió que oscil·larà entre cinc i deu folis. Es firmarà amb pseudònim, si bé dins un sobre petit, tancat i adherit a l'obra literària s'inclourà un escrit amb les dades personals, com són: nom, adreça, DNI, edat, professió, telèfon. A l'exterior hi figurarà el lema o pseudònim.

4- El termini per a presentar originals conclourà el proper 26 de juliol de 1999. S'enviaran o entregaran a les oficines de l'Ajuntament de Montuïri fent constar que són per al Concurs de Conte Curt o per al Concurs Juvenil. El veredict del jurat, que serà inapel·lable, es farà públic la nit del 15 d'agost de 1999 en el mateix acte en què es pronunciarà el pregó de festes. I tot seguit s'efectuarà el lliurament de premis.

5- Les obres guanyadores passaran a ser propietat de les entitats convocants, les quals es reserven el dret de publicar-les.

Montuïri, abril de 1999.

Comptar molins,
Pensar,
Conèixer gent,
Escoltar música,
Relaxar-te,
Repassar lliçons,
Somniar...

**TOT AIXÒ I MÉS,
EN AUTOCAR!**

GOVERN BALEAR
Conselleria de Foment
Direcció General d'Infraestructures

AGRUPACIONES EMPRESARIALES
DEL SERVICIO REGULAR
DE VIAJEROS DE BALEARES

S'ha dit que...

☆ Hi ha gent a qui li han respectat la voravia, però a sa majoria, no. Si aquesta obra des Pla Mirall ha estat polèmica i això es confirma, encara ho serà més.

☆ Al costat de sa placeta d'Es Dau hi roman abandonat i en un estat que fa plorera, un cotxe de matrícula alemanya. Tan se'n queixen es veïnats com es qui no troben un lloc per aparcar.

☆ Quan ningú no s'ho esperava es batle Ramonell va decidir no tornar-se presentar. Uns diuen que és perquè ho veia negre; altres, perquè "ja està bé" i altres perquè aspira a un càrrec de més altura. Uns diuen que l'enyorarem, altres, n'estan contents i altres... que "mai moren batles".

☆ "Ginard, gran orador". Així ho titulava una nota del diari Balears. I afegia: "Les seves paraules posaven pell de gallina..." "Mentrestant Ramonell (en aquell

ple) dibuixava a un paper..."

☆ Matas, per sa Comunitat, Matas, per la vila... ben aviat tot es convertirà en garriga.

☆ Ja tenim en Ramonell sadoll. Ara anam a veure si sadollam en Matas.

☆ En Matevet "Manescal" seria un bon batle. Llàstima que se presenti amb aquestes sigles (digué es qui ho exposava, però no s'altre li contestà:) "Tanta sort que s'hi presenta".

☆ S'està formant un gran partit polític on hi cabran tots es qui visquin per sa política, però no n'hi cabrà cap que vulgui viure d'ella.

☆ An es tres partits des darrers anys (PP, PSM i PSOE) ara s'hi afegiran UM (Unió Mallorquina), UPB (Unió del Pobble Baleà) i PDP (Partit Democràtic Socialista). A Montuïri, no serà massa?

☆ Oficialment a Montuïri hi ha 40 persones en atur i que el cobren. On són? Què fan? Si un cerca gent per fer feina no les troba. En què quedam?

☆ Es Pla Mirall haurà estat una de ses més desencertades i més criticades obres de sa història de la vila.

☆ Ses crítiques, diàries i amb raó, fan referència a ses voravies que tenen es "bordillo" que fa pena i vergonya, es ganivets i punxes que tallen ses rodes des cotxes i es desnivells i escalons que tenen.

☆ Fa molt mal caminar per damunt s'empedrat i, si no, fitxau-vos per on va sa gent pes carrer Major (pes "sendero de los elefantes")

☆ No durarà gaire temps aquest "Mirall trencat", recordant es títol de s'obra de Mercè Rodoreda, basta veure en un any sa quantitat de "remendos" que s'han fet o s'han de fer.

☆ Un problema greu és s'estretament que han sofert es carrers i ses dificultats per passar dos cotxes a molts de llocs.

☆ An es carrer Major, la gent no va segura perquè es cotxes es posen damunt ses voravies posat que estan en es mateix nivell des pis des carrer.

En Xerim

Glosa

A l'apotecari

Bona Pau ha publicat que es nostre amic "potecari" féu un present poc ordinari a qui mana a Ciutat.

És que heu de creure i pensar que en Pau no és tan gran debades i li passen a vegades coses dignes de glosar.

"Xupa-xups" és un present que donam a un nin quan plora, es bastó queda defora, lo dolent ran de sa dent. Però mai s'enteniment -i això que es meu cap s'esflora- recorda haver vist devora xucla-xucla un President.

Davant tan bones raons tal volta que convendria ara que hi ha eleccions posar qualche llepolia darrera sa rectoria ben enmig des nous graons. (Es polítics, qui ho diria, són llépolis com infants).

En Biel de Sabor

Taller mecànic Planxa i pintura

Constantino Ruiz Gonzàlez

C/ Ramon Llull, 46

Tlf. 64 61 84

Montuïri

L'Ajuntament informa

Resum de l'acta de la sessió plenària ordinària celebrada dia 9 de març de 1999

Lectura i aprovació de les actes de les sessions anteriors

Després que els regidors del PSM Ginard i Verger hagueren fet algunes observacions, foren aprovades les actes de les sessions anteriors.

Comunicacions de batlia

Foren posades a l'abast del Ple les següents:

1- Informe jurídic sobre la darrera sessió plenària de data 15 de desembre de 1998.

2- Documentació de la darrera sessió plenària de la Mancomunitat del Pla de data de 17 de desembre de 1998.

3- Documentació de la darrera junta general del Consorci d'Informàtica Local de Mallorca de data de 18 de desembre de 1998.

4- Aprovació definitiva de l'expedient de creació i regulació de l'Arxiu de Convivència.

5- Denegació de subvenció del Consell Insular de Mallorca per a la Revisió de les NNSS de Montuïri.

6- Leader II: Informació Campanya d'ajudes econòmiques per a activitats.

7- L'Ajuntament va donar l'enhorabona al Pare Antoni Martorell per la concessió de la Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma.

Venda terreny C/ des Forn s/n

Amb 6 vots a favor (PP) i 5 en contra (PSM i PSOE) fou aprovat adjudicar a l'empresa "Arenal Nou S.A." la subhasta per a la venda d'un bé patrimonial de l'Ajuntament de Montuïri, situat al Carrer des Forn s/n de Montuïri pel preu de 35.505.000 pessetes.

Fundació Son Fornés

Amb 6 vots a favor (PP) i 5 abstencions (PSM i PSOE) fou aprovada la participació de l'Ajuntament en la constitució de la "Fundació Son Fornés" i els seus estatuts redactats a l'efecte; cedir en ús de fruit el bé immoble Molí des Fraret a la Fundació Son Fornés i apor-

És quasi segur que la darrera sessió plenària ordinària, celebrada el passat dia 9 de març, a la qual correspon aquesta foto, sia la darrera d'aquesta legislatura

tar 3.500.000 anuals durant un període de cinc anys a dita Fundació.

PTEEM 1999-2000

Amb 5 vots a favor (PP) i 5 abstencions (PSM i PSOE) s'acordà sol·licitar al Consell Insular de Mallorca el canvi de finalitat de la sol·licitud de finançament d'un pavelló poliesportiu cobert per a les activitats esportives, principalment bàsquet i futbol-sala, i encarregar la redacció del projecte a Bibiloni, Cerdà, Company, Arquitectes.

Moció del PSM i PSOE en relació al projecte de "Voravies de tot el poble"

Per 5 vots a favor (PSM i PSOE) i 6 en contra (PP) fou rebutjada l'esmentada moció mitjançant la qual es pretenia exigir a l'empresa adjudicatària del projecte "Voravies de tot el poble" que procedeixi a adequar el material de l'obra al que es descriu en el projecte, perquè s'havia emès el pertinent informe que determina que la qualitat del material i la mà d'obra és correcta i conforme al preu fixat.

Festes des Puig 1999

Programa

- **Dia 1 d'abril (Dijous Sant).** A les 16, Tennis en Es Revolt
A les 17, Truc en Es Revolt
- **Dia 2 d'abril (Divendres Sant).** A les 16, 1ª fase del campionat de tella.
- **Dia 3 d'abril (Dissabte Sant).** A les 16, Tennis en Es Revolt.
A les 17, truc en Es Revolt.
- **Dia 5 d'abril (2ª festa).** En Es Revolt: Diada de l'esport.
A les 21'30, A la sala d'actes de l'Ajuntament: Acte cultural (Convocatòria del VIII Concurs de Conte Curt, presentació del llibre del VII Concurs, i conferència "Montuïri en la prehistòria" per l'arqueòleg Gabriel Pons Homar).
A les 22, a la Sala Mariana, Teatre: "Un capell de palla d'Itàlia".
- **Dia 6 d'abril (3ª festa)** Dia des Puig: A les 9, Lliurament de la vara de batle des Puig a Josep Sampol Cerdà i tot seguit partida a peu cap al puig.
A les 10'30, final del 5ª campionat de tella.
A les 11, Missa a la capella. Presidirà i predicarà Mn. Bartomeu Tauler, rector de Porreres.
A les 12, ball de bot a l'esplanada, amb la Banda de Música.
A les 17, competicions esportives, pares contra fills, en Es Dau.
A les 21, ball de bot a plaça.

Morí el matrimoni més vell

En manco d'un dia de diferència (23 hores) entre la mort d'un i altre, va deixar d'existir el matrimoni format per Cinto Noguera "Moio" i Joana Gomila "Matarina", de 94 i 91 anys respectivament. El desenllaç es produí els dies 7 i 8 de març passat. En un sol funeral -dia 8- es va acomiadar el condol.

Final de campionat de truc

La conclusió del XV campionat de truc de Can Pieres es va celebrar dia 9 de març. Hi assistí quasi la totalitat de les 17 parelles participants. Les tres guanyadores foren: 1ª Pere Servera Garcias i Antoni Gomila Garcias; 2ª Gabriel Cerdà Miralles i Andreu Mairata Socias i 3ª Joan Fornés Fiol i Gabriel Mayol Jaume.

Patronat de Música

A l'assemblea general del Patronat de Música celebrada dia 6 de març es va donar informació de les activitats del Patronat, de s'Esbart des Pla i de l'Escola de Música. L'estat de comptes fou aquest: Ingressos, 2.897.400 pts. Despeses, 3.631.158. Per tant el dèficit és de

Foto de 1943. - 1ª fila: Joana Aina Gall, Sebastiana de Sabó, Margalida Queló, Catalina Barraquera, Antònia Boira, Antònia Poeta, Margalida Lladó, Catalina de Ses Veles, Miquela Catxona, Margalida Vollandina i Margalida de Sa Sort Nova. 2ª fila: Francisca Costa, Joana Doia, Francisca Prima, Catalina Mestret, Maria Mora, Catalina Rossinyol, Antònia Bulla, Antònia (casada amb un de can Sampol), Maria Redona, Joana de Sa Torre i Francisca Mirona. 3ª fila: Joana Pelut, Margalida Amengual, Catalina Verger, Francisca Sa Rossa, Maria Bordoy, Joana Aina Catxona, Magdalena Queló, Antònia de Cas Sellater †, Francisca Xamena i Coloma Punta. 4ª fila: Margalida Carbonera, Maria Collet, Maria Reus, Margalida Solandera, Aina Vermell, Maria Ferrerica, Sebastiana Xibava i Catalina Quelet.

733.758 pts. el qual es deu sobretot a la potenciació i posada en marxa del conjunt instrumental i a no haver rebut la consignació anual de la Conselleria de Cultura. Per altra part, la junta directiva va romandre així: President, Guillem Morlà; Vicepresident, Joan Cerdà; Secretari, Mateu Rigo; Tresorer, Gaspar Socias, i Coordinadora de l'Escola i del Grup l'Instrumental, Margalida Vaquer.

"Planetari viatger"

Del 15 fins al 28 de març passat en el carrer Batle Gaspar Oliver, 4 (Can Joan de sa Farinera) va romandre instal·lat el "Planetari Viatger" de la fundació "La Caixa" en col·laboració amb l'Ajuntament i el Col·legi Públic. Fou visitat pels alumnes del col·legi de Montuïri, dels del Pla i per nombros públic.

R E S T E C
HIPOTECARI
"SA NOSTRA"

Elegir bé és important...

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

FABRICACIÓ
DE
BALUSTRADA

Magatzem i Oficina:
Cart. Manacor, km. 28'5

Tlf. Magatzem: 64 67 44
" " : 64 60 95
" Particular : 64 61 73

07230 Montuïri (Mallorca)

Martha Elena Valiente, poetesa uruguaiana

Enamorada de Mallorca, admira el nostre idioma i li agradaria aprendre'l

Va néixer a Montevideo, República Oriental de l'Uruguay. Viu a la ciutat de Bons Aires des de 1975. La seva única germana, Ana – a la qual anomena pel diminutiu d'Ani –, viu a Montuïri amb el seu espòs Lucas des de fa uns anys. Conversar amb Martha Elena Valiente és navegar dins un món màgic. És obrir-se a una nova dimensió.

És la segona vegada que visita Mallorca i amb l'agudesia i sensibilitat que la caracteritzen la descriu breument empleant sinònims encantadors quan diu en un dels seus poemes:

*"Mantel a cuadros
son tus campos..."*

Continuant el seu caminar per l'illa s'interna dins la nostra serra exclamant:

*"Silencio:
las peñas duermen
canción de cuna de cencerros"*

Admiradora de la natura, especialment dels arbres, roman impressionada per les soques de les oliveres mil·lenàries que s'envolten dins elles mateixes; i escriu:

*"Bello i terrible
el abrazo de los olivos..."*

Els seus poemes són breus, semblant a pensaments que més que traspassar l'ànima, l'agombolen. El món que ens ofereix, que ens presenta Martha mitjançant la seva poesia, contrasta fortament amb el del con Sud d'Amèrica, on la natura és salvatge. Els camps i muntanyes, els reconeixem acollidors que ens des-

criu de la nostra illa amb els seus poemes, són brodats primorosos que no es cansa d'admirar. Dins el seu darrer llibre de composicions poètiques, hi ha impresos el sentiment, l'emotivitat i tendresa de la què està dotada aquesta escriptora sud-americana.

Ens reb en el domicili de la seva germana "Aina i Lucas amb un somriure acollidor.

– "Tomarás café?" –ens pregunta amablement–.

No l'acceptam i ens disculpam al-le-

gant que no volem donar molèsties excessives. Ens asseim al costat de la taula.

– Com fou la teva infància, Martha?

L'observem, també asseguda vora la taula que ens separa. Té en els ulls una llum que cerca els records de temps llunyans.

– No fou massa feliç, precisament –ens diu–. Estava delicada de salut. No havia complert els deu anys i estava postrada al llit. Això durant llarg temps. Una tia meua em llegia els contes de Grim i d'Andersen entre d'altres. Jo també llegia àvidament tot quan queia en les meves mans. Aquestes lectures m'ajudaren molt, foren vitals per superar el meu estat.

– Els teus inicis com escriptora?

– En la meua preadolescència –ens diu– vaig començar a escriure poemes, els quals, més tard, esqueixava sense donar-los a conèixer. S'anava formant el meu caràcter.

– Els fets indiquen que la teva vocació per a la literatura, especialment per a la poesia, persistia. Quin fou el fet o la passa decisiva que donares per dedicar-t'hi?

– El temps havia passat, ja no era una adolescent; a rel d'una crisi sentimental i familiar, el doctor em recomanà profunditzar en els meus treballs poètico-literaris i publicar-los.

– Quines foren les teves primeres publicacions i el primer títol?

– Fou als 35 anys quan, empena per les amistats, publicava el meu primer llibre de poemes. Es titulava: "Desde mi fuente". Dos anys després donava a conèixer "Poemas de amor i soledad". Tengueren una bona acollida. Aquestes dues publicacions em vitalitzaren física i espiritualment. "Mi vida tenía un sentido" –ens diu–.

– És vital per a un poeta, en aquest cas per tu, publicar la teua obra literària?

– Així és. En el meu cas puc dir-te que és una necessitat de dir, de comunicar als qui m'envolten, a la gent, com som, justificar-me davant de la vida. És indispensable. És una força imperiosa que s'apodera del teu ser per donar a conèixer allò que sents.

Hotel Rural Es Figuerol Nou
Es Pati de Montuïri

Restaurant

*Diligent servei
Amb totes les comoditats
Acurada atenció al client
Servei de noces i banquets*

Ctra. Montuïri - Sant Joan, Km. 0'7 • Tel.: 64 67 64 • Montuïri

– **Influeix el teu estat d'ànim en la teva creació literària?**

Està un moment vacil·lant.

– Mira: et contestaré de la següent manera: abans escrivia només quan estava trista. Ara no; escric també quan estic serena i alegre, en tot moment.

– **És important la rima en la poesia?**

– Clar que sí. Però per als meus poemes no és vital. La respect, però no és el meu instrument, la meua forma d'expressió. Don més importància a la música interna del poema.

– **Podem veure poesia dins altres activitats artístiques de diferents autors?**

– Naturalment que sí. Tots els autors o creadors, pintors, músics, els qui practiquen la prosa... o altres arts, poden introduir la poesia dins la seva obra. Moltes vegades hi és. El qui l'observa o la segueix d'aprop, la descobreix invariablement.

– **Alguns poetes del teu gust?**

– Molts. Especialment Mario Benedetti, Pablo Neruda, del qual record que visitant la seva casa em caigueren les llàgrimes, César Vallejo, a qui admir en extrem, m'emociona F. G. Lorca, n'Oliveró Girondo... N'hi ha tants...

– **Continuem amb la prosa. Per quins autors t'inclines?**

– M'entusiasmen García Márquez, Cortázar, Isabel Allende, Giovanni Papini...

– **En concret: podríes anomenar-nos alguns autors espanyols?**

– "Huy, muchos!": Amado Nervo, M. Delibes... Quasi tots els clàssics; C. J. Cela, Javier Marías... per dir-ne uns quants. Són els que han deixat petjada en mi.

– **Concixes els nostres autors mallorquins?**

– Per dificultat d'idioma, no els conec. Sé que hi ha creadors literaris extraordinaris i compt en descobrir-los. Sí, conec les Rondalles Mallorquines. M'encanten. Són un vertader tresor. Les admir profundament.

De cop exclama:

– "Bueno, que te parece si ahora tomamos un café? Hace tiempo que hablamos. Descansaremos unos minutos"

D'acord. Acceptam el cafè. Dins l'habitació del costat amb la seva germana Aina, preparen les taxes. Durant l'espe-

ra aprofitam per dir que té uns premis literaris i mencions especials per la seva obra, rebuts a certes ciutats sud-americanes, però la nostra entrevistada no és propens a referir-se a ells.

– En la poesia el que és interessant és viure-la; els premis són secundaris –ens diu–.

Duen el cafè per al qui esciu. Martha prefereix "mate" aguantant la "Bombilla" dins la mà i absorbint lentament petites quantitats. "T'ajuda i t'acompanya en la soledat" ens diu referit-se a aquesta infusió, tan popular en el país de les nostàlgiques melodies "porteñas".

– **El poeta neix o es forma? (li preguntem deixant la tassa de cafè damunt la taula).**

– El poeta neix –respon–, però al llarg de la vida s'ha d'anar formant, descobrir-se a ell mateix i a la resta, madurar i fer-se responsable del do que té.

– **Com són, què senten els poetes?**

– No sé si et contestaré als teus interrogants, però... mira, en la joventut el poeta, quasi és inevitable, sol ésser un somniador. Amb el pas del temps, viu, veu i observa el seu entorn, es va centrant dins una línia determinada. És important que no perdi la capacitat de sorprendre's davant la vida.

– **Estan els poetes amb els peus en terra?**

– Sens dubte, sí. Estan amb els peus en terra, però no tots. Als poetes la vida els empeny cap a la fermesa d'aquesta terra; és el delicat equilibri que han d'aconseguir. No tots ho logren. És el gran desa-

fiament. Molt difícil.

– **La teua obra publicada?**

– El primer, com he dit abans: "Desde mi fuente". Després, "Poemas de amor". els segueixen "Alejandro" (de fuego i miel) "Ángel i misterio" i la darrera, "Como el olivo" (Canción para Ani), dedicada a la meua germana Aina. També he publicat prosa i altres treballs en col·laboració amb diversos autors.

Inquieta i incansable, sol tenir sempre algun treball embastat, que una vegada repassat té a punt de publicar.

– **El teu proper projecte?**

– Un llibre de contes en prosa que encara no té títol. Tal volta em decidiré per "Puertos y abandonos".

– **Sol tenir el poeta alguna tendència política?**

– No és necessari ostentar cap color de tipus polític. El que és interessant i vital és estar compromesos amb la vida. El poeta és un ser lliure.

– **Què et crida l'atenció de la nostra illa a part de la literatura?**

– Ah! El que més m'atreu de Mallorca són les mil cares del seu paisatge, sempre canviant, la màgia dels seus colors i la llum.

– **Com definiries els teus poemes?**

– Diria que la meua expressió té una sèrie de vertents. El meu paisatge interior, els meus sentiments són un reflexe de la natura, la meua obra és esqueixada i hermètica, i també un lament.

– **Com es porta la crítica amb les te-**

(Continua a la pàgina següent)

músic bar

Ca Na Poeta

Carrer Major núm. 7 • Telf. 64 65 29 • Montuïri

(Ve de la pàgina anterior)

ves publicacions?

– La premsa de Bons Aires i especialment la revista especialitzada "Letra K" em tractaren molt bé a rel del meu llibre "Àngel i misteri", especialment.

– A més de la poesia, quines preferències tens dins el gran ventall de l'art?

– En totes les seves manifestacions m'interessa l'art, sia el que sia, especialment la música i el cinema.

– Els teus "hobbies"?

– Viatjar, contemplar la natura, especialment els arbres, i caminar.

– Com som els mallorquins?

– Hospitalaris; tal volta un poc reservats, però quan els coneixen són molt sociables.

– Et cau bé que aquesta entrevista es publiqui en mallorquí?

– Admir aquest idioma, que no domin, però que m'agradaria saber-lo parlar.

Hem estat dialogant amb la nostra entrevistada durant llarg temps. Han sortit molts de temes. Mentre conversàvem no hem deixat d'observar la sensibilitat de la nostra interlocutora, la seva cultura i l'interès que té per la nostra illa, que la sorprèn dia a dia.

Damunt la taula queden dos testimonis silenciosos: la "bombilla del mate" i la

tassa amb les restes de cafè. Per associació d'idees ens ve a la memòria la imatge dels llegendaris "gauxos" cavalcant damunt la pampa argentina, quals centaures d'un país que ens envia els seus fills, missatgers d'una cultura diferent, amb un halo de misteri i somnis difícils de fer-se realitat.

Miquel Martorell Arbona

Poema

En recordança d'un matrimoni que fou com cal ser i del que ja no s'estila veure'n

Dins el març va succeir
un fet que és per recordar
es dia mateix morí
un matrimoni exemplar;
no pogueren resistir
haver-se de separar.

Seixanta-vuit anys casats,
això és aviat de dir,
però viurer-los plegats
no es fa així com així;
de tant que s'han estimats
la mort no els ha separats,
més fort els volgué unir.

Cinto Moio a ell li deien,
a ella Joana Matarina,
bé saben aquells que els veien
que eren feliços i reien
junts es padrí i sa padrina.

Ja eren bastants majors,
ja no anaven a sa plaça,
en tenia un noranta-dos
i s'altre noranta-quatre:
pot ser un fet més hermós?

Antònia Adrover

OMEGA

Cindy Crawford's choice

★
New Constellation

OMEGA
The sign of excellence

Joyeria Fezmun

BERENARS

MENÚ ECONÒMIC

RESTAURANT A LA CARTA

MENJADOR PRIVAT

Sales per a

BATEIGS

COMUNIONS

NOCES

CONVENCIONS

etc. etc.

Telèfon 971 64 40 01

Carr. Palma-Manacor, km. 30

MONTUÏRI

Neix el conjunt de vent i percussió "Pare Antoni Martorell"

Era un dilluns prop de les set quan em vaig dirigir, tal com havíem quedat, cap a l'Escola de Música i allà vaig trobar-hi el conjunt instrumental a punt d'acabar l'assaig. Aleshores tots estaven concentrats en la seva tasca: els components sentien vivament la música que feien sonar, la directora exercia cada gest amb tanta força que els transmetia part d'aquesta intensitat i el goig i l'alegria de la coordinadora presenciant tal situació era quasi indescriptible.

– Com es va formar el conjunt de vent i percussió "P. Antoni Martorell"?

– El conjunt instrumental va néixer com a alternativa a la Coral i a la Banda de Música, però ens agradaria que quedàs ben clar que pretén ser una opció més, una dreuera per fer més curta l'entrada a la Banda de Música. Va néixer, per tant, com a agrupació complementària a les dues existents, sense ànim d'establir competències ni rivalitats.

– Què ha fet el CI des de la seva creació?

– Hem de dir abans el CI no tenia continuïtat sinó que simplement assajàvem poc mesos abans de la patrona, per tocar, posteriorment, als concerts de Santa Cecília. Hem d'afegir que hi passaren un parell de directors.

– Quina nova etapa s'augura del CI?

– Respecte al que considerem la nova etapa, vam tenir el primer assaig dia 5 d'octubre de 1998. L'objectiu pel qual ara com ara lluitam és per consolidar el conjunt, per donar-li una imatge diferent. No volem ser el típic conjunt instrumental de vent i percussió, sinó que cercam una caracterització pròpia que ens defineixi i ens identifihi.

– Per aconseguir tot el que us proposeu és necessari un esforç i una dedicació constant. Quants de dies assejau?

– Tots els dilluns i dimecres. I excepcionalment qualche dissabte.

– Quin temps assejau?

– Una hora aproximadament.

– Quins són els membres i els instruments que hi prenen part?

– Flautes: Francisca Mesquida i Antònia Mayol; segons clarinets: Bartomeu Nicolau, Violeta Garcia i

Margalida Nicolau; primers clarinets: Margalida Antònia Taberner, Aina Verger i Guillem Miralles; saxo soprà: Aina Maria Socías; saxos alts: Margalida Antònia Mateu, Francesc Ramis, Magdalena Martorell i Joana Gomila; saxos tenors: Joana Maria Mayol i Margalida Oliver; trompetes: Joan Mateu, Francesc Xavier Mesquida i Gabriel Jaume Ferrer; trompa: Antoni Mesquida; trombo (com ajuda o reforç): Llorenç Munar; percussió: Joan Miralles i Jordi Mayol; directora: Apollònia Miralles, i arreglista i coordinadora: Margalida Vaquer.

– Entre quines edats oscil·lau?

– Estam entre els 11 i els 19 anys.

– Quina imatge, com a conjunt instrumental, voleu donar?

– El més important per a nosaltres és cuidar la imatge musical del grup. Volem, és clar, que agradi la nostra música. La imatge que volem donar ha d'anar en concordança al nostre estil: juvenil, modern i innovador.

– De cara als concerts que realitzau, teniu un vestuari oficial?

– No, en principi no; però cuidam aquest aspecte, ja que ens vestim tots de negre i així ja donam una imatge més uniforme i de conjunt.

– Cap a quin tipus de música us decantau?

– Hem de dir que no seguim una línia de música determinada, sinó que abasta diferents estils, com poden ser bandes sonores, música New Age... També tenim pensat, en un futur, adaptar obres clàssiques per l'arreglista del grup.

– Què pretén exactament el CI?

– Allò més remarcable és que intentam

donar un paper protagonista a cada grup d'instruments i a més també volem donar una visió més moderna dels instruments de percussió.

– Concerts realitzats i futures previsiones del conjunt?

Vàrem actuar per Santa Cecília i hem de dir que vàrem tenir molt d'èxit. Dissabte dia 27 de març passat vàrem fer un concert a l'església: solistes (1ª part) i conjunt de vent i percussió "Pare Antoni Martorell" (2ª part). Hem de dir que tenim previst un intercanvi cultural amb els conjunts instrumentals de Porreres i Campos.

– El nom del conjunt es deu a qualque motiu especial?

– Volíem un nom que fos representatiu i malgrat que el nostre tipus de música i el del Pare Antoni Martorell siguin molt diferents, vam pensar que musicalment és el montuier que més enfora ha arribat en aquest terreny i com a petit homenatge a la seva tasca musical ens vàrem posar aquest nom.

– Voldríeu afegir alguna cosa més?

– Sí; ens agradaria molt que la gent del poble fes l'esforç de donar una oportunitat al conjunt. Per això demanam d'assistència massiva als concerts i que per tal de reconèixer la nostra tasca se'ns doni tot tipus de suport. Esperant que tot sigui així, ja donam les gràcies anticipades.

Aquesta és la il·lusió del conjunt instrumental i segurament entre tots la farem possible. I per part nostra sols animar-los perquè tinguin forces per treballar durant molt de temps amb aquesta passió, interès i constància que ja han demostrat. I sort!

Catalina Barceló

Guillem Garcias Sastre "Mosson"

En temps del batle Collet fou primer tinent de batle

L'any 1940 Ernest Hemingway intentà explicar la causa, a nivell general, de "Per qui toquen les campanes". Avui, a nivell local, de Montuïri, intentarem fer una cosa semblant. El nostre esforç cercarà en tot cas l'objectivitat, la imparcialitat i la veritat en la mesura de les nostres forces (1).

DADES PERSONALS

Guillem Garcias, primer ferrer Mosson, engendrà Pep Garcias Lladó (1870-1951), segon ferrer "Mosson". En Pep, de Maria Sastre Crespi, Xineta (1878-1962), engendrà deu fills: en Guillem (1901-1936); una nina morta; en Gaspar (1904-1992); na Catalina (1906-1991); en Pep (1908); en Tomeu (1910), n'Aina (1912), una segona nina morta; una tercera nina morta i na Maria (1912).

En Guillem, nascut el 24 de desembre, anà a escola amb el mestre Palou, el mestre, que nomia Pere Josep Crespi, capellà, el qual exercí sacerdotalment a Santa Maria, on era conegut pel nom de Capellà Pere Peu, era oncle de Joan Verger Crespi, de Pola. El capellà es retirà a Montuïri i visqué a la casa del carrer des Pujol, 47. Féu escola al celler de can Ferrando i a can March, en el Molinar. Els llibres de test d'aquell temps eren La Cartilla, de quatre cèntims; La Cartilla, de dos reals, El Grado Elemental, El Grado Medio i El Grado Superior.

No sabem fins a quin nivell arribà el petit Guillem, però sí sabem que el seu pare el passà a la ferreria devers els set anys.

Un dia, els tres germans petits, Tomeu, Aina i Maria, torraven caragols. Quan el caliu fa presa en els animals, aquests "gemeguen" de manera llastimosa. Justament en Guillem entrà a la cuina. La queixa esgarriosa dels animals fer les seves orelles i provoca en ell una reacció airada. Lleva els caragols de damunt el caliu i girant-se cap a la mare l'increpa dient:

— No torneu permetre que els nins torraven caragols.

El sensible Guillem era sever, mai en el sentit de fer mal a ningú; sí en el sen-

tit que li agradaven les coses ben fetes. Per ventura, per tant, més que de sever l'hauríem de qualificar d'exigent, i, com germà major, se sentia responsable dels més petits.

En Guillem no era taverner. Li agradava fer un cafè amb els seus amics, això sí, però preferia dedicar les seves bones estones de lleure a la seva gran afició: la música.

El seu instrument era el clarinet i tocava a la Banda de Música local, primer a la ordres del mestre Pere Sampol i després a les del mestre Jaume Pocoví, de Sa Mata.

Arribada la seva maduresa humana, en Guillem s'enamorà. La seva elegida va ésser na Catalina Pocoví, filla del director de la Banda, que li correspongué enamorada.

DADES PROFESSIONALS

Devers els set anys passà de mosso amb el seu pare. En primer lloc, de manxador i després d'aprenent de tota la tècnica de ferrer parterna. La pràctica féu la resta.

El pare es va haver de retirar prest, als 56 anys, per causa d'un reuma dolorosíssim, que li arribà a menjar tota la carn d'una cama, deixant-la en pura pell i ossos. Acte seguit en Guillem s'encarregà de la ferreria, el tercer ferrer Mosson.

**Una ressenya que
conté notes
interessants de la
història política de
Montuïri en els
primers anys
d'aquest segle**

Treballà un poc més d'un any tot sol.

En Guillem era bon professional, tenia clientela i es veié necessitat d'ajuda. Cap a l'any 1926 cridà el seu germà Tomeu, el qual treballava de parellar a Son Frau. Tot d'una començà a ensenyar-lo i l'aprenentatge durà uns nou anys. Aquest és el temps que trigà en formar-se el futur quart ferrer Mosson, en Tomeu.

Però aquell mateix any, 1926, en Guillem ja havia inventat ell personalment, la sembradora de tres canons, separats l'un de l'altre per 25 centímetres, de la qual ja n'havia fet diversos exemplars.

DADES POLÍTQUES

Durant el primer quart del segle XX hi haurà una alternància de partits monàrquics: el Liberal de don Joan Ferrando Obrador, Ferrando, i el Conservador de l'amo en Joan Aloy Miralles Serena.

En aquell temps no es feren millores pel poble. L'actitud governamental era absolutista, impossible de contradir-la. Era el caciquisme local on persones importants exercien una influència excessiva en assumptes polítics i administratius.

La Monarquia, i els seus partits representatius, hagué d'afrontar crisis, com la de 1917, i problemes, com el del Marroc. El 13 de setembre de 1923, el General don Miquel Primo de Rivera, suspèn la Constitució de 1876, dona un Cop d'Estat i implanta la Dictadura. El rei Alfons XIII accepta la nova situació i recolza el dictador fins gairebé a la seva caiguda, l'any 1929.

(Continua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

Quan la Dictadura ja s'enfonsava, en Joan Verd Palou, Potecari, pensà fundar un partit montuïrer per contrarestar el caciquisme restant. Atragué un grup de persones contràries a aquesta conducta política què s'adheriren al republicanisme. En un principi unitari, aquest grup republicà s'arribà a dividir en republicans de dreta i republicans d'esquerra per diverses causes político-socials i religioses.

En 12 d'abril de 1931 arriben les eleccions municipals. El costum montuïrer era que els partits en litigi elegien un cafè del poble on convidaven a beure partidaris i simpatitzants a fi d'atreure vots. Era una típica propaganda electoral.

A Montuïri, per ventura a l'únic poble de Mallorca, guanyà la República, perquè d'onze regidors possibles per a l'Ajuntament, els republicans en tragueren set.

El dimarts, dia 14, s'implantà la Segona República a Espanya. A Montuïri hi hagué una preciosa i culta manifestació d'alegria que recorregué tot el poble, animada per la Banda de Música dirigida per Pere Sampol. Des del balcó de Cas Confter, carrer des Pujol, parlaren recomanant ordre Joan Mas, Collet, Ventura Roca, Piadós i Rafel Pocoví Andreu.

El dissabte, 18 d'abril, els regidors republicans prengueren possessió de l'Ajuntament conforme al càrrecs següents: Batle, Joan Mas Verd Collet; 1er Tinent de Batle, Guillem Garcias Sastre Mosson; 2° Tinent de Batle, Bonaven-

En Guillem Mosson es va destacar com a ferrer de poble i fins i tot va inventar una sembradora de tres canons

tura Roca Mayol, Piadós; Síndic: Melcior Garcias Mas, Saldadet.

En Guillem Mosson també ocupà el càrrec de President de la Societat Republicana de Montuïri. Aquesta societat tenia la seu a can Xoroi, carrer des Pujol. El local comptava amb una biblioteca i una gramola amb l'ajuda de la qual s'organitzaven balls els diumenges horabaixa.

Juntament amb en Joan Collet i en Ventura Piadós, en Guillem integrà la Comissió d'Instrucció Pública (2).

Els republicans estigueren cinc anys en el poder i en aquest temps feren dues grans obres a benefici del poble. La primera d'elles va ésser el cementiri. Aquest estava en un estat lamentable, no passava de ser un corral. Basti aquesta anècdota: Als primers anys 20 morí jove Àngela Maria Ferrando Gallard, filla de don Joan Ferrando Obrador. Com era costum del temps, uns homes la vetlaven durant la nit, nit d'aigua de canal, al cementiri. L'habitació on estava dipositat el cadàver tenia tantes goteres que els guardians decidiren passar a una caseta que el pare de la difunta tenia a prop. Hi passaren i una vegada asseguts i en sec començaren a sentir renous estranys per damunt el sostre. Aleshores hi havia molta fe en apareguts, ànimes en pena, òlibes, mal boef i altres herbes... Com que els renous no cessaven, no s'ho pen-

saren més i retornaren a refugiar-se prop del cadàver. Més valia sofrir goteres que fantasmes. El "fantasma" resultà ésser un ca inofensiu que, abans dels homes, també s'havia refugiat a la mateixa caseta.

L'Ajuntament emprengué la renovació del cementiri i el 1931 habilità l'entrada principal i féu construir la capella i el vetllador.

La decisió de construir les Escoles es féu per referèndum popular el 26 de març de 1931. S'editaren dues classes de paperetes, l'una contenia un sí i l'altra un no. El recompte de paperetes donà victòria al sí. L'Escola Pública fou projectada per l'arquitecte Guillem Forteza Pinya, autor de la casa de don Miquel Ferrando, avui de la pintora Margalida de Meià, i del Palau de Marivent, entre d'altres prestigioses edificacions. L'obra se subhastà i s'adjudicà a Batomeu Bauzá Moll, Pelut, de Montuïri i Guillem Carbonell Mascaró de Maria de la Salut, que presentaren una oferta conjunta per valor de 117.119 pessetes (3). En un principi, a les Escoles se'ls volgué donar el nom de don Joan Capó, Inspector en Cap de l'Ensenyament Primari de Balears (1925-1936). Aquest prestigiós pedagog no acceptà la proposta perquè, digué, si avui el descobriment de la placa dedicatòria li proporcionaria una gran alegria, la possible retirada de la placa el dia de demà li causaria un més gran dolor. Aleshores les noves escoles es dedicaren a don Manuel Bartolomé Cossío, mort el mateix 1935, pedagog i historiador de l'art, col·laborador de La Institución Libre de Enseñanza.

A l'entretant i a nivell nacional, la CEDA (Confederación Española de Derechos Autónomos), dirigida per José M^o Gil Robles havia estat creada a Madrid el 1933. A Montuïri, aquest partit, també republicà però catòlic i conservador, tenia el local social damunt can Xorri. El nostre clergat estava molt polititzat a l'època i això accentuà anticlericalisme entre els republicans azafistes d'esquerra. Aquest anticlericalisme local els anava perjudicant en el nombre de vots que es canalitzaven cap a la CEDA, la dreta.

Ferreria Rafel Miralles

Més de 20 anys
treballant el ferro

Carr. Palma-Manacor s/n • Telf. 971 64 62 88 • Montuïri

La participació de la gent amb motiu de la inauguració de les Escoles el 24 de febrer de 1935 fou nombrosa. A la façana encara es desria el nom de M. B. Cossío, a qui foren dedicades en un principi.

Als carrers de Montuïri, l'oposició d'ambdós partits polítics, esquerres-dretes, es crispava de dia en dia. Per ventura a més de renyines personals, hi podia influir l'enveja per l'èxit de les millores populars republicanes. Una anècdota: S'organitzaren conferències a la Sala Mariana. Aquestes, si bé podien no tenir un sentit polític directe, sí que en podien tenir un rerafons. Una vegada hi parlà don Joan Oliver Sastre, metge de Meià. Al final de la conferència un assistent aixecà la mà i preguntà extemporàniament i insidiosa:

— Metge, què pensa vostè de les noves Escoles?

Don Joan, el qual deia d'ell mateix que mai tenia el cap tan clar com quan s'examinava, quan el posaven a prova, contestà:

— Si fossin fetes nostres, estarien molt bé.

La veu insidiosa emmudí.

També pot explicar la intensa crispació en el carrer el fet que la dreta augmentava els vots, però encara no administrava el poder en mans de l'Ajuntament esquerrà.

I recordem, dretes i esquerres, encara que ambdós partits són republicans, l'un és conservador i l'altre, progressista, actituds polítiques legítimes totes dues però difícilment reconciliables a la pràctica.

La crispació del carrer també es donava dins el mateix Ajuntament. Per siste-

ma l'oposició dretana no anava als Plenis. Per motius personals fins i tot alguns regidors esquerrans també deixaren d'assistir-hi. La penúria del quòrum en el Plenari arribà a ser tal que el Governador Civil obligà a dimitir l'executiu i creà una Comissió Gestora que administrà el poder fins a les properes eleccions. Aquesta Comissió Gestora estigué presidida per Gaspar Mesquida Serra, Serra.

1936. La CEDA es veié desbordada per l'extrema dreta i desapareixerà en esclatar la guerra civil. Augmenta la crispació nacional i local.

Els esdeveniments es precipiten:

16 de febrer. Eleccions Generals. Guanya l'Esquerra Republicana de don Manuel Azaña.

18 de juliol. Alçament militar franquista, antigovernamental. Explota la crispació nacional i local.

Al Diccionari Vermell de Llorenç Capellà podem llegir: "Garcia i Sastre, Guillem. 35 anys.

Els seus enemics? N'hi coneixien pocs.

A aquest home, l'assassinaren a la carretera de Sóller, quilòmetre vuit, la nit del vint-i-set al vint-i-vuit d'agost del trenta-sis".

És una notícia dramàtica entre moltes d'altres que empenyé l'escriptor francès Georges Bernanos a donar un crit d'alarma a la dreta francesa i europea que es lligava amb el feixisme. Alerta: aquest lligament pot tenir conseqüències terribles. La solució per a la convivència entre els homes s'ha de cercar en una altra banda.

Ho cridà en el seu llibre "Els grans cementiris sota la lluna", pel gener de 1937, des de la ciutat de Palma de Mallorca.

Josep Oliver i Verd

1) Don les gràcies a Bartomeu Garcias Sastre, principal font informativa per realitzar aquest treball. A Guillem Mas Miralles i Mateu Oliver Verd per l'assessorament donat a les notícies històriques contingudes en aquest text.

2) Bona Pau, nº 542, pg. 17, abril 1998.

3) Bona Pau, nº 384, febrer 1985.

Super Montuïri
.....
Extens assortit
.....

Gran varietat de productes d'alimentació

Peix congelat • Carnisseria

Xarcuteria • Fruita i verdura

"Panaderia" • Pastisseria • Rebosteria

Servei a domicili

C/ Es Dau s/n

Tlf. 64 67 60

Montuïri

Ses Enramades

El tema d'avui tracta d'un lloc que no es troba dintre del nostre terme municipal, però sí que durant molts d'anys tingué una estreta relació amb molts pagesos montuïrers i de la nostra part forana.

A la Palma tancada per les muralles s'hi accedia per portes de les quals encara roman avui en dia l'antiga denominació, com és el cas la Porta de Sant Antoni.

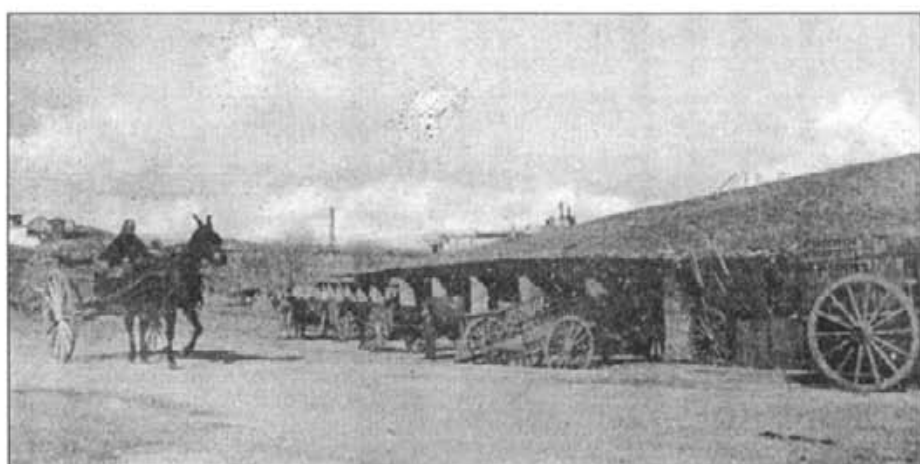
En aquest indret, punt de reunió entre la ciutat i les viles, es trobaven una sèrie de cases en les quals hi passaven la nit o hi menjaven els pagesos que duïen els seus productes a vendre. Una característica peculiar d'aquests casetons era que a la part frontal estaven protegits per uns porxos coberts de rames que servien de protecció al bestiar durant l'estiu. Aquests porxos donaren nom al lloc, ses Enramades.

Una altra de les característiques que tenia era la de punt de mercat. Els ciutadans es proveïen del més necessari en un temps en què l'oferta comercial de queviures es feia de forma més directa que ara.

El creixement urbà de la Ciutat conduí a la seva eliminació, tan sols perdurant durant alguns anys el mercat de lesAVINGudes que també arribà a desaparèixer restant tan sols avui en dia el conegut Barutilló.

Els montuïrers d'edat encara recorden l'entrada a Palma en aquest lloc, avui en dia, la ciutat ja quasi arriba a Son Ferriol

Extramuros de la ciudad de Palma y

Quan encara hi havia les muralles els pagesos entraven a Ciutat per Ses Enramades

punto llamado Puerta de San Antonio, existe una gran plaza triangular formada por el camino de Ronda y comienzo de las carreteras de Manacor y Santañy (1), vulgarmente denominada Las Enramadas por constituir uno de sus lados una hilera de casas de planta baja con cobertizos ó porches en su parte anterior y de construcción bastante antigua, destinados en su mayor parte á posadas, fonduchos ó tabernas.

La circunstancia de afluir á este punto las tres carreteras: de Santañy que abarca los pueblos de Llummayor i Campos, de Manacor que es el punto de llegada de los demás pueblos del llano y de Alcudia (2) por la que vienen a la capital los moradores de la mayor parte de pueblos de la montaña; hacen que

podamos decir casi en absoluto que Las Enramadas es el punto de reunión de los carros de transporte de toda Mallorca puesto que solamente unos 12 ó 14 pueblos de los 49 que tiene la isla no afluyen á dicho punto.

Consignados los anteriores datos no hay para que indicar que es el punto que nos ocupa el lugar de contratación principal y más, consignando de paso que los payeses que llegan para vender sus productos, no quieren exponerse a pagar los derechos de consumo y tener que volverse sin vender la mercancía.

He aquí descrito en pocas palabras el punto ó parage que reproducimos hoy.

Más no queremos terminar sin indicar el bullicio y animación que acude á dicha plaza los días anteriores á la fiesta de Navidad y en especial el día 21, á Santo Tomás como vulgarmente se dice.

Estos días se celebra feria de pavos, lechonas y volatería en grande escala. Allí acuden desde el potentado al jornalero á proveerse del imprescindible pavo ó gallo para pasar las fiestas. A tal punto llega la animación que hay momentos en que se hace difícil el paso, y no hay para que tampoco, indicar que son muchas las transacciones que se efectúan, especialmente en pavos.

En una palabra, Las Enramadas es el punto comercial único para la gente del campo. (3)

Guillem Mas Miralles

LEE.

Champion U.S.A.

Wing

Kappa

SOLIDO

Genuinos

DIESEL

Levi's

MANS

L'Almoina, 30

Porreres

Tlf. 16 84 56

1. - Actuals carrers de Manacor i Foners.
 2. - Actual carrer d'Aragó.
 3. - L'escrit està extret de la revista Boletín Comercial de las Baleares correspondient a l'u de gener de l'any 1897

MONTUÏRI ABANS I DESPRÉS DE 1300 - VI

Assitim a la venda dels drets reials sobre cereals i vi

1271.- Pere de Caldes, lloctinent reial, ven a Bertran Cardona el dret reial sobre els blats de Montuèri, Castelig i Lucmajor per 1.310 quarteres (¹).

1272.- El delme dels blats i llegum de Petra, Sineu, Muntueri, Castelig i Lucmajor foren 2.450 quarteres. (id. f. 48v). Aquest temps continuava ocupant la batllia reial de dites viles i parròquies Examén de Riglos (²).

1273.- Pere de Caldes, lloctinent reial ven a Arnau Guasc el dret reial del vi de Muntueri per 6 lliures i 15 sous. Tomàs Espanyol comprà el dret del vi de Castelig per 57 sous (³). El dret dels blats de Montuèri, Lucmajor, Castelig i Cabocorp foren 1.710 quarteres meitat oli, meitat forment (⁴).

1273, 7 gener.- Testament de Castellar Despuch. Vol esser enterrat "a Santa Maria de Maorgas". Reconeix deure a un "escudero mío que estava conmigo en la alcaría mía de Mianes XIII suellos de reales por razón de soldada i él que me perdone y rompa la carta". Tenia cinc moros a l'alqueria de Mianes i part de l'esplet d'Alanya. Deixa 25 sous al convent de Santa Clara. Fa altres deixes a Mallorca i a fora: a Santa Olalla, hospital de Múrcia un matalàs, coixí i manto; a l'hospital d'Alacant 5 cafissos d'ordi i una rova de formatge. "Esta carta fue fecha en Burgos, domingo VII dias del mes de Enero anno Domini MCCLXXIII". (⁵).

1273, 29 agost.- Guillem Julià i muller Maria, habitants de l'alqueria Villafranca, terme de Montuèri, concedeixen a Jaume de Sant Martí la fadiga de la primera venda d'aquell honor situat en dita alqueria Villafranca, tengut en alou franc. Per aquesta donació han rebut 10 sous reials. Entre els testimonis hi ha Ferrer de Sant Martí (⁶).

1274, 12 abril.- Bernat Abrines estableix a Marc Ciges per temps de 10 anys un honor a la seva alqueria Benifrangí, terme de Montuèri. Donarà la meitat dels fruits que Déu li doni. Hi tindrà un parell de bous; dins aquest temps plantarà una quarterada de vinya (⁷).

1274.- Pere de Caldes, lloctinent reial, ven els drets del blat de Muntueri, Lucmajor i Castelig per 800 quarteres, meitat

ordi meitat forment. El dret del vi de Muntueri foren 61 sous. El dret del vi de Castelig 26 sous (⁸).

- Pere de Caldes, batle major de Mallorca, reconeix que Examén de Riglos, batle de Sineu, Petra, Montuèri, Lucmajor i Castelig, ha passat comptes dels rèdits de la batllia de l'any 1273 fins a 8 kalendas abril 1274 i toca entregar 430 sous i 7 diners que va rebre en paga d'aquells 203 sous que li donà l'Infant En Jaume (⁹).

1275.- Els drets reials dels blats de Montuèri Lucmajor i Castelig foren 1.040 quarteres, meitat ordi meitat forment (¹⁰).

1276.- Drets del vi de Montuèri, Lucmajor i Castelig 10 lliures.

1277.- El batle major de Mallorca ven a David Mocatil, jueu, els drets dels blats de les dites parròquies per 1.320 quarteres, la meitat ordi, meitat forment. El dret del vi 7 lliures (¹¹).

1278.- Drets dels blats de les tres parròquies 1.300 quarteres. Dret del vi 8 lliures (¹²).

1279.- Sanxo de Sadoa, batle de Castelig, Lucmajor i Muntueri ha passat comptes amb el batle major de Mallorca d'allò que ha rebut d'emoluments i justícies de la batllia de l'any passat fins a la festa de Santa Maria de març d'enguany, i va rebre 441 sous i se'n queda 69 i 8 diners pel seu salari (¹³).

1279, 9 juny.- Testament de dona Elicenda muller de Guillem Llitera, que morí a Montuèri, fet en poder de Guerau Triola, rector de l'església de Santa Maria de Montuèri, essent-hi present per testimoni: Jaume de Caldes, Guillem de Llitera, Guillem Mercader, Ponç Moya, Jaume Guordiola i altres. Nomena marmessors Guillem de Clusella, Pere Martí i Joan Pasqual o sia aquell que comprà l'alberg que fou de Berenguer Santa Oliva, cavaller. Vol esser enterrada en el cementeri de Santa Maria de la Seu i deixa 40 sous per la sepultura i una bona "púrpura"; 5 sous al sagristà de la Seu; 10 lliures a Maria Pont, consanguínea, i 10 lliures a sa filla Llorençona. A la muller de Bernat de Granollers 15 lliures i un llençol nou i un capell. Fa diverses altres deixes i llegats, com un a la seva sarraïna Fàtima de la se-

Des de damunt les cases d'Alcoraia

va parenta filla de Saura de Prat que habitava a Manresa (Lloret). Una bona "púrpura" a Santa Maria de Montserrat. A l'obra de Santa Maria de Montuèri 25 sous i a cada llàntia de l'església 12 diners (¹⁴).

1279, 22 setembre.- Testament de Maria muller de Berenguer Carbó que estant malalta morí a la seva alqueria de la parròquia de Montuèri, testament que fou rebut per Guerau Satriola, rector de l'església de Montuèri, en presència de Jaume de Caldes, Berenguer Serola, Simó Serola i Martí de Caldes els quals prestaren jurament tocant els evangelis sobre l'altar de Santa Eulàlia de Ciutat en poder de Bernat Costa, batle major, en presència de Castelló Sardina assessor de la Cúria de Mallorca i Pere de Tovars, notari i altres. Nomena marmessors el seu pare Pere Otger i el seu marit Berenguer Carbó. Elegeix sepultura en el cementeri de Santa Maria de Montuèri i es deixa 6 lliures per la seva ànima i assigna 20 sous al clergue de l'església. Deixa 500 sous al seu marit, 5 sous a la seva sarraïna Fàtima; 25 sous al seu pare i a sa mare Arsenda; a les seves filles Maria i Romia els béns a parts iguals (¹⁵).

Ramon Rosselló Vaquer

- 1) ARM ECR 348 f. 17.
- 2) f. 85v.
- 3) ARM ECR 348 f. 184.
- 4) ARM ECR f. 410v.
- 5) AHN, Clero, carp. 87 núm. 1.
- 6) ARM RP-XIII núm. 178.
- 7) ARM ECR 343 f. 160.
- 8) ARM EVR 348 f. 189v.
- 9) ARM ECR 347 f. 95.
- 10) ARM ECR 248 f. 193.
- 11) ARM ECR 348 f. 200 i 204v i 206v.
- 12) ARM ECR 348 f. 212, 214.
- 13) ARM ECR 348 f. 292.
- 14) ARM ECR 3350 f. 15.
- 15) ARM ECR 348 f. 316.

Ferrerries - IV

Can Sion Guerrer, Can Doia i Cas Ferrer d'Alcoraia**8. CAN SION GUERRER.****Carrer Rector Escarrer**

El seu nom complet era Sion Bauzà Miralles. Posseïa l'única ferreria mecanitzada del poble i entre la maquinària comptava amb un torn. Durant un temps aquesta ferreria va estar militaritzada i s'hi fabricaven, per exemple, peces de metralladora.

Oficial de taller va ésser en Gabriel Homar Miralles (Domàtiga) i entre els mossos podem citar en Miquel Cardell i en Miquel "Tarric". En Jaume Fiol Miralles "Doia", que ja havia treballat de ferrer en solitari, passà a fer-ho a Can Sion. Junts, Sion i Jaume, feren màquines de segar, sembradores, arades amb rodes..., com les altres feines més de cada dia, pròpies de l'ofici.

A can Sion hi succeí un lamentable accident que commogué tot el poble: L'adolescent Toni Nicolau Verger "Perons", picava damunt l'encruia. Una esquerra es va desprendre amb tanta força que actuà com si fos una bala i li travessà el ventre. Aquesta perforació va ésser el forat per on s'escapà la vida del jove Toni. La ferreria acabà la seva amb la retirada laboral d'en Sion Guerrer.

9. CAN DOIA. C/ del Pou del Rei i C/ de Ramon Llull.

Abans hem dit el seu nom: Jaume Fiol Miralles. Ensenyà molts de mossos com en Joan Murtó, Pere Malherba, Miquel Tarric, Tomeu Serra, Vicenç Puret, Tomeu Pinero i altres de fora poble.

Com a curiositats recordam que es féu rodar el torn amb la tracció d'una somera i que en el mateix taller realitzaren un martinet: instrument de forjar, batre metalls, etc. que consisteix essencialment en un bloc de ferro o acer muntat a l'extrem d'una palanca o d'un mànec basculant i que s'alça i es deixa caure sobre el metall col·locat en una enclusa.

Feren arades, sembradores, estrucadores de raïm... Més darrerament màquines de segar, batedores i premses petites.

La ferreria acabà amb la jubilació d'en Jaume.

10. CAS FERRER D'ALCORAIA.**Damunt el Pujol**

En aquesta ferreria hi treballaven dos germans, en Pep i en Jaume Lladó. Hi aprengueren l'ofici els seus respectius fills, ambdós Mateu de nom.

Eren famosos com a ferradors i també com a ferrers primaters.

Hi succeí una anècdota simpàtica que ens recorda la tradició bromista de la "Bunyolera". El forner Piadós, en connivència amb en Pep Lladó, diu a Mateu Lladó, fill d'en Pep, i a Tomeu Bauzà (Rafela), encara al·lotells:

— Anau a cal ferrer d'Alcoraia i dui-me sa bunyolera (Ses bunyoleres eren tan irreals i falses com ses mopis, per exemple).

Els nins, encara que s'adonaren d'unes rialletes incomprensibles entre els clients del forner, obriren. A la ferreria, en Pep, i amagat dels missatgers, posà uns ferros sense valor ni utilitat dins un sac; el lligà, el penjà a un pal i l'entregà a en Mateu i en Tomeu. Els al·lotells agafen el pal un per cada cap i porten la suposada bunyolera a cal forner.

El forner la sopesa, posa cara contrariada i contesta:

— No, crec que serà petita. Tornau a cas Ferrer i digau-li que vos ne doni una altra de més grossa.

Hi ha més rialles de les clientes del forner, estacionades allà, com si esperassin la sortida del forn del pa novell. Els nins, però, obceixen.

De tornada de cal ferrer, amb el sac fermat al pal i més carregat de ferro vell, entreguen la bunyolera al forner Piadós i aquest comença a mirar el pal.

— No sé si encara serà petita...

El ferrer "Pelut" quan va fer el servei militar fou destinat a cavalleria, però temps enrere ja havia començat, abans de l'any 20, a aprendre l'ofici de ferrer a S'Hort des Ca. En el seu temps fou un dels bons ferrers de Montuiri Aquí el tenim amb vestit de gala

Però un dels al·lotells l'interromp dient-li:

— No és el pal el que heu de midar, és el que hi ha dins el sac. Les dones esclafeixen a riure i el forner, divertit, treu un velló de dins el calaix i compensa les dues víctimes de la broma amb aquella moneda.

Per tot el poble durant un llarg temps es va comentar aquesta feta. Els nins tornaren d'edat i encara no havien oblidat aquella simpàtica i curiosa anècdota de temps d'infantesa.

Posteriorment els germans Lladó se separaren i mestre Jaume obrí ferreria pròpia a la Plaça Vella. Se n'hi dugué el fill Mateu que, a la vegada que aprenent de ferrer, estudiava.

Sa veu de sa memòria

Bestiar autòcton

Sis animals de raça autòctona sortiren de Montuiri a participar a la Diada de les Illes Balears

Amb això dels animals autòctons, en Joan Miralles "Doia" està sense aturall. A més d'esser el major criador a Mallorca del ca rater també és el president de l'Associació de Criadors d'aquesta raça de cans a nivell nacional. Cada matí, quan s'aixeca del llit, surt a orinar al corral. Al temps que fa tal necessitat fisiològica, dirigeix la mirada al cel. D'aquella manera fa el seu pronòstic del que pensa serà el dia. Mira si està ennuvolat o si el cel està clar, si fa fred, si hi ha glaçada i, en fi, si es presenta un bon dia, encara que per ell tots ho són. Li donen el bons dies una trentena de cans i cuses raters, en "Mosso" un ca de bestiar, dues vedelles, un vedell uns quants béns, quatre cabres, tres porcs, els coloms, les gallines i les ànneres. Un gorà, una somera, un cavall, una poltra i més bestiar, tots de raça autòctona.

L'altra diàss, fa cosa d'un mes, el vaig veure per la plaça el dilluns al mercat de Montuiri i em va convidar a berenar a ca seva.

—Vina a ca meua, berenarem plegats, veuràs un gorà i una somera que m'han duit d'autèntica raça mallorquina.

Com que si em conviden a berenar no em faig pregar gaire, a més estava endarrer de veure com eren les bèsties que li havien confiat, l'endemà, devers les 9, me'n vaig a can Joan per berenar amb ell, xerrar i canviar impressions referent als projectes i actuacions del PRAIB, entitat del qual ell n'és membre.

Quan arrib a ca seva, era devers 9, me'l trob que posava aigua neta a l'abeurador del gorà i la somera. S'havien menjat la seva ració de garrova estucada i civada i tenien set. S'acosten a la l'abeurador, el temps que beuen en Joan les grata un poc el cap i les toca amb el palmell de la mà per damunt l'esquena. Seguidament les dona un poc de palla i farratge. Els animals han menjat i begut i nosaltres ens anam dins la cuina a berenar.

Madò Apol·lònia, la seva dona, ja havia posat damunt la taula el pa, les tomàtiques de ramellet, el setrill de l'oli, el formatge, la sobrassada, l'aigua i el vi.

Mentre berenem en Joan em féu a saber que el PRAIB (Protecció Races Autòctones Illes Balears) havia de participar a la Diada de les Balears i a aquest

N'Aritja va participar a la Diada estirant un carretó mallorquí

gorà i somera m'hauràs d'ajudar a aregarlos ja que encara no han estat enganxades mai.

—I a quin ormeig l'hem d'enganxar? Li pregunt.

—Enjovades al carro de parell que l'any passat hi enganxarem les vaques, em contestà.

Com que jo no tenia gaire ganes d'anar cada dia darrera l'ase i la somera li vaig dir que no comptàs amb mi.

—Bé -em diu- ja m'arreglaré.

Segurament motivat per la meua manca de col·laboració no les pogué aregar al carro de parell, però sí enjovades sense estar enganxades. Així encollats l'ase, en "Xoriguer", i la somera, "na Llobera", participaren el passat dia 27 de febrer a la gran desfilada de la Diada Balear.

A més de l'esmentat parell i procedent de Montuiri desfilaren: "N'Aritja", una somera grossa, mideix uns set pams i tres quarts d'alçària, tan alta com un bon mul, és un poc forta de cap el jove que la menava havia d'estirar fort a les regnes, desfilà enganxada a un antic i vistós carretó. En "Falaguer" un cavall jove, fill del popular i famós cavall "Picarol, desfilà enganxat a un carruatge mallorquí. En "Fumat" el ja popular mul d'en Joan Maiol "Batliu", avui considerat el millor mul eguà de Mallorca. Desfilà tirant a una moderna màquina de segar faves.

Em contà en Joan "Batliu" que mentre desfilava pels carrers de Ciutat molta

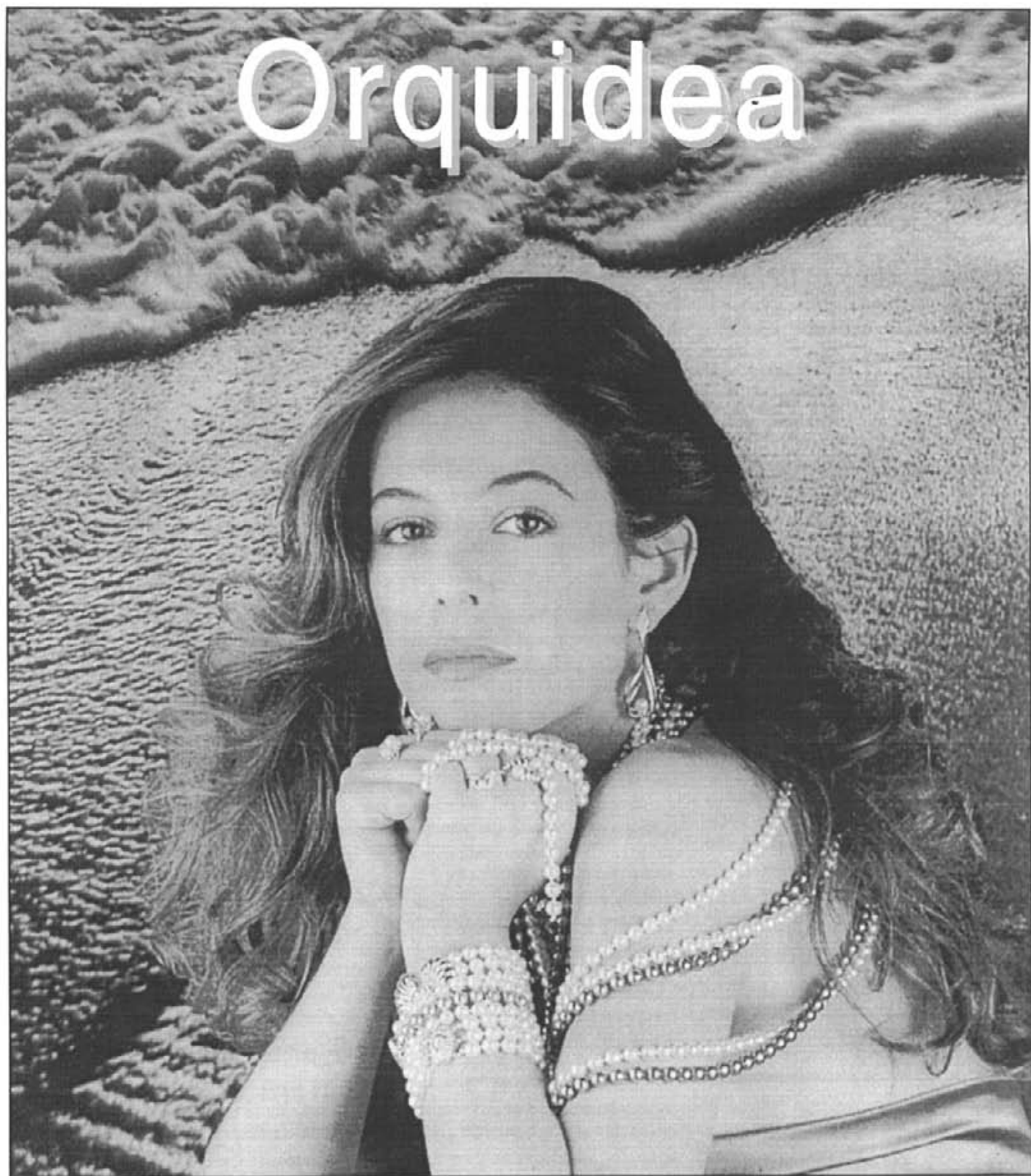
gent no conceixia que era una màquina de segar i que li demanaven perquè servia tal ormeig. Ell les deia: "és una màquina de segar faveres, que encara ara s'empra". A en Joan, tot i que fes un recorregut d'uns deu kilòmetres, no es cansà i li agradà molt passejar-se pels carrers de Ciutat amb en "Fumat", a més, l'organització el tractà molt bé i tothom li féu molt de cas. Vengué tot satisfet.

I l'estrella de la desfilada fou la galera que adquirí en Joan Miralles juntament amb un amic seu en molt mal estat. Quant me'l mostrà em semblà rescatada d'un caramull de deixalles. Però juntament amb el seu fill emprengueren la difícil i llarga tasca de restaurar-la. Els costà, a més de despeses, uns mesos de feina, però valgué la pena, ho feren amb tal perfecció que la galera ara sembla nova. Basta dir que està valorada en tres milions de pessetes. Tiraren d'ella els millors sementals d'autèntica raça mallorquina, en "Picarol" i en "Menut". Aquest cavalls, tant per la seva presència com pel seu enteniment, són l'admiració de per tot allà on actuen.

A més de participar amb el bestiar descrit a la desfilada, també i durant tres dies, a l'exposició d'animals autòctons que tingué lloc al Parc de la Mar hi havia exposat, procedents de Montuiri, un bou, una vedella, una colla d'indiots, i una colla de conills pagesos.

Sion Nicolau

Orquidea

Perlas
Orquidea®

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

*Els de Son Costa
i altres*

*Ja no és d'ara, sinó que
els nostres avantpassats
també conservaren la
tradició de pujar al Puig
de Sant Miquel dia de la
tercera festa de Pasqua.*

*Allà donava i dona peu
per fer-s'hi fotografies des
que aquest invent està al
nostre abast.*

*Aquesta fou tirada en el
puig a la festa de 1946 i
hi podem veure na
Catalina de Son Costa, en
Sebastià de Son Costa,
na Margalida de Son
Costa, en Jaume Fiol
"Tarric" †, na Coloma
Sampol, en Joan de Son
Costa, na Francisca Mas
"Ballester", na Maria Fiol
d'en Pep "Poeto" i na
Catalina Lladó, allà dalt.*

Records d'infantesa

Camí de l'escola

Ca nostra estava una hora lluny del poble. Anava a escola amb altres nins i nines veïnats. Tots tenien uns quants germans. Ens ho passàvem molt bé. Anàvem pel camí de la font, anomenat així perquè hi ha la Font Figuera situada a un racó d'una esplanada, amb un portal de mig punt, cavada dins la paret i sense coll. Devora, dues piques de pedra grosses serveixen d'abeuradors per a les bèsties i vaques; tothom hi tenia emproï.

Ornaven el camí tort —antigament ho feien així per a no xapar les finques— dues ratlles paral·leles d'herba. Era l'espai entre les ginyes de les rodes de carro i per on caminaven les bèsties.

Ens creuàvem amb els carros, els quals es dirigien al treball a fora vila. En temps

de tardor, de tant en tant, ens aturàvem per escoltar el cant d'algun llaurador. Era agradable sentir-los. Hi havia la tonada del llaurar, la del batre, i altres.

Alguns matins de l'hivern els sembrats eren blanquinosos, ajeguts per la gelada; l'horitzó esborrat per la calitja, els bassots restaven tapats d'un vidre gruixat. A la vorera corria cantant l'aigua puríssima de la sèquia folrada d'herba. Quan plovia dies seguits i els albellons esclataven, no podia recollir tota l'aigua; el camí semblava un torrent. Ens divertia botar de pedra en pedra per a no banyar-nos.

El mes de febrer els ametlers estaven tots florits, blancs com la neu; contrastant amb el verd dels sembrats.

Algunes vegades adreçàvem per la

Costa d'en Daviu; un turó empinat, però alegre, ja que podíem mirar enfora. Es veien moltes cases de camp. Al meu poble quasi tothom vivia sempre a fora vila, encara que tenguéssim casa a la vila.

Els horabaixes, a la sortida de l'escola, no frisàvem gens. Ens agradava anar a jugar damunt alguna era. Les nines ens fèiem trunyes amb fulles de porrassa. A la primavera collíem flors, de les quals en sortien les més variades joies, collars, polseres, diademes, o bé caçàvem papallones i sobretot ens agradava enfil·lar-nos als arbres.

Quan s'acostava l'estiu, les blateres es tornaven daurades, les espigues guaitaven apuntant al cel, els sembrats onejaven al compàs suau de l'embat. Les oronelles volaven baix, per l'aire transparent.

Prest posaria punt l'escola i així hi hauria més temps per jugar.

Catalina Sastre Pericàs

Setmana Polisportiva es Puig 99'

Aquest mes d'abril es desenvoluparà en es Revolt un ampli programa en torn a la festa des Puig.

Durant els mesos d'abril, maig i juny es farà el campionat de lliga de tennis que començarà el Dijous Sant, 1 d'abril.

El Divendres Sant, 2 d'abril, a les quatre de l'horabaixa hi haurà la fase prèvia del campionat de tella que celebrarà la final el mateix Dia des Puig.

El Dilluns de Pasqua, a partir de les deu del matí i fins a les vuit de la tarda, es jugaran vuit partits de bàsquet amb participació dels cinc equips femenins federats, els dos escolars i el sènior masculí. Aquest és l'horari: 10 hores, alevins; 11, infants; 12, cadets; 12'45, benjamins escolars; 16, júnior; 17, sènior femení; 18, sènior masculí i 19, iniciació escolar.

Aquest mateix dilluns, es disputaran cinc torneigs triangulars de futbol-7 amb aquest horari: A les 11, benjamins; a les 16, infants i alevins i a les 17,30, juvenils i cadets. Els petits de futbol faran també un triangular a les 11.

El tradicional partit de pares contra fill es disputarà el Dia des Puig en es Dau, a les 17 hores.

RESULTATS DEL MES DE MARÇ

FUTBOL

I Preferent

Montuïri, 0 - Santa Ponça, 0
La Unió, 2 - Montuïri, 4

Els dos equips de futbol sala iniciació de l'escola

Montuïri, 3 - Santanyí, 1
Esporles, 0 - Montuïri, 4

III regional

Alqueria Blanca, 0 - Montuïri, 2
Montuïri, 2 - Sineu, 0
Sancelles, 1 - Montuïri, 3
Montuïri, 0 - Ses Salines, 4

Juvenils

Xilvar, 1 - Montuïri, 1
Montuïri, 2 - Santa Maria, 3
Sineu, 1 - Montuïri, 0
Montuïri, 1 - Alaró, 1

Cadets

Montuïri, 2 - Margaritense, 0

Colònia, 0 - Montuïri, 2
Montuïri, 1 - Barracar, 0

Infants

Espanya At, 0 - Montuïri, 7
Montuïri, 2 - Portocristo, 2
Son Servera, 2 - Montuïri, 2
Cardassar, 0 - Montuïri, 2

Alevins futbol-7

Montuïri, 3 - Porreres, 1
S'Horta, 7 - Montuïri, 2
Montuïri, 3 - Campanet, 7
Xilvar, 7 - Montuïri, 2

Benjamins futbol-7

Santa Maria, 1 - Montuïri, 7
Sant Joan, 3 - Montuïri, 10
Montuïri, 3 - Algaida, 2
J. Manacor, 5 - Montuïri, 2

Futbol-7 empreses

R. Múnper, 7 - Sa Roqueta, 3
Pollença, 2 - R. Múnper, 1
Sencelles, 0 - R. Múnper, 2

BÀSQUET FEMENÍ

Séniors

Montuïri, 52 - SS Artà, 42
Campos, 46 - Montuïri, 40
Montuïri, 30 - I. Soledat, 39

Júnior

Montuïri, 27 - Selva, 12
Binissalem, 20 - Montuïri, 26
Montuïri, 30 - Campos, 42

Cadets

Montuïri, 49 - Madre Alberta, 33
Cala d'Or, 11 - Montuïri, 52
Serverina, 47 - Montuïri, 51

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Albañiles, 14

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

Infantils

Montuïri, 83 - Sagrat Cor, 19
Joventut Mariana, 27 - Montuïri, 67
Montuïri, 79 - Cide, 27

Minibàsquet

Bons Aires, 59 - Montuïri, 27
Montuïri, 50 - Pla de na Tesa, 0
Sant Agustí, 18 - Montuïri, 36
Montuïri, 64 - J. de la Cierva, 14

BÀSQUET ESCOLAR**Benjamins**

Montuïri, 18 - Porreres, 4
Montuïri, 16 - Sineu, 20

Iniciació

Montuïri, 14 - Petra, 3

BÀSQUET SÈNIOR MASCULÍ

CV Montuïri, 42 - Frío Mallorca, 44
Agua Tècnic, 53 - CV Montuïri, 55
CV Montuïri, 79 - Air Europa, 54

CICLISME

Sancellles, dia 6

- General: Miquel Àngel Cirer (3r),
Rafel Miralles

- Categoria màsters 30: Miquel Àngel
Cirer (1r)

Trofeu Ensaimada (Sa Pobla), dia 20

Els components de l'equip de mini-bàsquet iniciació

- General: Gabriel Bauçà (2n), Tomeu
Ballester (5è), Miquel Àngel Cirer (8è)

ATLETISME

Joan Barceló Prohens va assolir els 3er
i 4er lloc en el campionat d'Espanya de
Verterans (55 a 59 anys) celebrats en
pista coberta el 13 de març a Saragossa,
a 400 i 800 metres respectivament. I

també és subcampió de Mallorca i de
Balears de la seva categoria.

Joan Barceló Cerdà a les proves de
800 mts. Il·lissos aconseguí el subcampio-
nat de Balears absolut (mig fons).

Esteve Barceló Cerdà fou 3er de Bale-
ars als 1500 m. Il·lissos (proves celebrades
el passat gener).

Biel Gomila

L'estació de servei Ses Jardines i el bar Ses Jardines

**Desitgen a tot el poble de Montuïri una bona festa del
Dia des Puig i tot l'any de felicitat**

Felicitació pasqual

Benvolguts montuïrers:

Rebeu la meua cordial salutació des d'aquestes terres llunyanes on encara l'hivern no ha acabat. Hi ha metres de neu pels carrers i els arbres no han tret les fulles.

Aprofit aquesta ocasió festiva per enviar-vos els molts d'anys amb el desig que visqueu amb la joia i la pau de la resurrecció del Senyor. Que la Vigília Pasqual, el dia de Pasqua i el dia del Puig pugueu compartir gojosament la vida en fraternitat per la presència de la Resurrecció de Crist que habita en els desitjos més profunds del cor humà. Units en la pregària i en l'esperit, rebeu el meu cordial afecte.

Molts d'anys a tots!

Nofre Torres, rector

Productes d'estalvi

Mirem per les seves inversions

 "la Caixa"

Canvi d'horari

Des del darrer diumenge de març i degut al canvi d'horari, la missa vespertina dels dissabtes i diumenges comença a les 21 h i el condol dels funerals, a les 20'45 h.

Unció de malalts

El diumenge dia 18 d'abril en una cerimònia especial, a la missa de les 12 s'administrarà el sagrament de la unció dels malalts a les persones majors de 75 anys.

Curset prematrimonial

El 19 d'abril a la rectoria d'Algaida, a les 21'30 h, començarà un curset prematrimonial per a totes aquelles parelles que prest projecten casar-se. Convé que abans ho comuniquin a la rectoria de Montuïri.

Col·lecta del seminari

La col·lecta que es féu amb motiu del dia del seminari el 21 de març passat, a la nostra parròquia va recollir 45.350 pessetes. Gràcies per tan generosa aportació.

Jesucrist davallà als inferns... i ressuscità!

Què volem dir quan professam en el Credo que Jesucrist davallà als inferns? Ni més ni manco que ha baixat al lloc de la mort, on no hi ha cap esperança de vida: és l'experiència d'estar sense Déu. Aquí Ell s'hi fa present per ressuscitar i donar vida a la mort.

Però "els inferns" és també el subterrani de la nostra vida: les nostres pors, la nostra solitud, les nostres inseguretats i angoixes, els nostres sofriments... I aquí Jesucrist també ha davallat a cercar tot el que està mort dins el nostre soterani, per habitar-ho, redimir-ho i donar-li vida en la seva nova vida de la resurrecció.

D'aquesta manera podem *integrar* (no rebutjar) dins nosaltres mateixos tot allò que ens dona mort i no ens deixa viure, per així dur-lo al Misteri Pasqual de Jesucrist. Si així ho feim, la nostra vida tindrà una dimensió completament nova i diferent a la llum de Jesucrist Ressuscitat. Com diu Sant Pau: *Si la nostra fe en Crist no va més enllà de nosaltres mateixos i no creim que Ell va ressuscitar, som els més desgraciats de tots els homes.*

Si el davallament de Jesucrist al "nostres inferns" amb la seva redempció ens du a la joia i a la pau duradera –tot i integrant els nostres propis sofriments– hem començat a entendre, comprendre i a viure el nostre propi misteri pasqual, afortunadament; i per tant, podem celebrar la vida i la Resurrecció Pasqual: El gran tresor de la nostra fe.

Nofre Torres, rector

Pluviometria

Març de 1999

Dia 14..... 1'1 litres m2

" 24..... 0'2 " "

" 26..... 1'4 " "

Total 2'7 " "

Apotecaries

11 abril Montuïri	25 abril Porreres
18 " Petra	2 maig Sant Joan

Temps passat

10 anys enrere

Abril de 1989

Expropiació d'Es Molí des Fraret

L'Ajuntament a la sessió del 22 d'abril de 1989 va acordar l'expropiació dels terrenys i Molí d'Es Fraret a fi de restaurar-lo i dedicar-lo a usos docents.

25 anys enrere

Abril de 1949

Nomenament eclesiàstic

El capellà montuïrer Miquel Pons Melià fou nomenat pel bisbe mestre de Capella de la Catedral.

Teatre

Un grup de montuïrers a la Sala Mariana interpretaren l'obra teatral "Aigua de pluja". En foren actors Joana Andreu, Catalina Moll, Magdalena Pizà, Maria Garcias, Jaume Rigo, Guillem Ferrer, Pere Arbona i Amador Bauçà.

50 anys enrere

Abril de 1949

Ampliació del carrer des Pujol

Maria Antònia Gallard Gallard va cedir terreny devora el carrer des Garrover perquè s'aixamplàs el carrer des Pujol. L'Ajuntament en va estar content, ho va agrair a la propietària i va decidir, dia 3 d'abril de 1949, encarregar a l'arquitecte el projecte d'urbanització de la zona.

100 anys enrere

Abril de 1899

Revocació d'acord municipal

A la sessió de dia 5 d'abril de 1899 tot i aprofitant l'absència d'alguns regidors que anteriorment havien votat en contra, el batle exposà a la reconsideració la no acceptació de la subvenció de la diputació, de 150 pessetes per arreglar camins veïnals. Treta la proposta a votació, aleshores s'acordà acceptar la subvenció.

Demografia

Març de 1999

Defuncions

Dia 3.- Margalida Monserrat Balaguer (de Cas Porreren), viuda de 83 anys.

Dia 7.- Jacint Noguera Martorell "Moio", casat de 94 anys.

Dia 8.- Joana Gomila Garcias "Matarina", viuda de 91 anys.

Dia 16.- Maria Andreu Oliver "d'Horteta", fadrina de 89 anys.

Matrimonis

Dia 13.- Antoni Oliver Seguí amb Joana Fullana Miralles.

Dia 27.- Andreu Mas Garcias amb Joana Maria Gayà Ramonell.

Guinar en casa

Coca d'avellana

Ingredients

300 gms. d'avellana

300 gms. de sucre

7 ous

3 tassons i mig de llet, grossos

23 galletes maria picades

Elaboració

Es mesclen tots els ingredients i després es prepara un motlle amb caramel al fons i tot seguit es tira la mescla dins el motlle. Finalment es cou al forn, al bany maria.

*Francisca M. Miralles Sastre
Cas Manescal*

Glosa

Arriba la jubilació

Aquest pic explicaré
de lo que a jo m'ha passat:
seixanta-cinc en tindrè
perquè es compte me surt bé,
no crec anar equivocat.
De jove m'és recordat
sa feina que he hagut de fer,
per això em retiraré,
perquè trob que ho enc guanyat;
ja ho veurem en 'ver cobrat,
lo que me donin tindrè.
Qui m'ho plany que ho pensí bé,
sa paga tothom la té,
arriba en complir s'edat.
Si cap pic m'heu de mester,
amb bon gust vos serviré
perquè sempre he estat mandat,
quasi mai estic 'turat,
sense fer res no em va bé.

Amador Font

Glosa desbaratada

Vols que et digui que he afinat:
un moscard amb un xorrac
'feitava una cadenera
i un gri damunt una era
que feia batre un llimac.

(Dita p'en Mariano Llofriu)

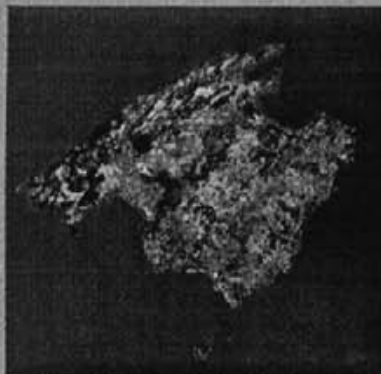

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

BIGUES - BLOCS - RAJOLES - AÏLLAMENTS
TRANSPORT PROPI - PINTURES - XEMENEIES
DISSABTES MATÍ OBERT

Crta. Montuïri - Porreres, Km. 1 - Tlf. 64 66 95

MONTUÏRI

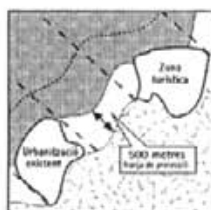

INFORMACIÓ AL CIUTADÀ

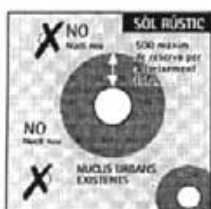
DIRECTRIUS D'ORDENACIÓ TERRITORIAL

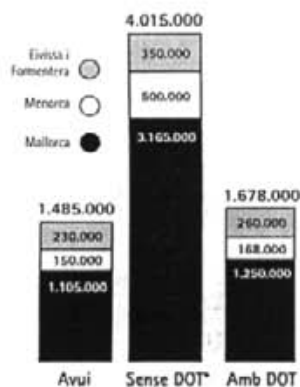
Creixement sostenible

PROHIBICIÓ D'URBANITZACIONS LITORALS

PROHIBICIÓ D'URBANITZACIONS AÏLLADES

REGULACIÓ DEL CREIXEMENT DE POBLACIÓ

Quina protecció fan les DOT?

Hi ha una sèrie de mesures que s'aplicaran automàticament quan siguin aprovades les DOT al Parlament:

- Prohibició de fer urbanitzacions a menys de 500 metres de la costa (100 metres, en el cas de Formentera)*
- Desautorització de totes les urbanitzacions en sòl rústic que formin nucli aïllat, no continguin a un nucli existent*.
- Els habitatges unifamiliars fora dels nuclis no es podran construir a menys de 250 metres de la mar.

S'aplicaran altres mesures, una vegada aprovats els plans territorials parcials que pertocquen a cada municipi:

- Establiment d'un límit d'expansió anual de cada nucli de població.
- Establiment d'un límit total de creixement per illa.

* Aquestes mesures desclassifiquen tots els projectes d'urbanització a qualsevol fase de tramitació, excepte si les obres han començat o si es fan en sòl urbà.

Les Directrius només redueixen el sòl urbanitzable?

No. De fet, la determinació més important de les Directrius no és la que converteix en rústic el sòl urbanitzable avui, sinó la que impedeix que el sòl es converteixi en urbà. Perquè la mesura més important consisteix a limitar el creixement per al futur i fer que totes les Illes puguin oferir nou sòl dins uns límits del 10 per cent en 10 anys i organitzat al voltant dels nuclis existents.

Quant de terreny quedarà com urbanitzable, a Mallorca?

Es retallen en més d'un 60% les possibilitats d'urbanitzar que hi havia abans de les DOT. Però es garanteix el creixement dels nuclis existents amb un anell de reserva per al futur. El terreny urbanitzable a Mallorca només podrà créixer un 1% anual en els propers 10 anys.

Les Directrius d'Ordenació Territorial és la llei que regula el creixement de les nostres illes, protegint les nostres costes i el sòl rústic. Una llei que aconseguirà que, entre tots, fem les Illes que volem.

Més informació: <http://www.caib.es/dot>

Les Illes Que VOLEM

GOVERN BALEAR

Conselleria de Medi Ambient, Ordenació del Territori i Litoral